

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 9 ЖОВТНЯ 2009 РОКУ ЧИСЛО 41 VOL. CXV FRIDAY, OCTOBER 9, 2009 No. 41

Президент Барак Обама номінував нового Посла США в Україні

ВАШІНҐТОН. — 30 вересня Президент Барак Обама номінував Джона Тефта новим Послом в Україні.

Посол Дж. Тефт – професійний дипломат. З 60 років свого життя понад половину, точніше – 37 років, з невеличкою перервою, він служить у дипломатичному корпусі Державного департаменту США. Перерва припала на 2003 рік, коли Дж. Тефт був спеціяльним дорадником з міжнародних справ Національного військового коледжу.

Дж. Тефт здобув ступінь маґістра у Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні, був радником з військово-політичних питань Посольства США в Італії, потім протягом п'ятьох років — заступником директора бюра, а згодом помічником Державного секретаря з европейських та евразійських справ. Він відповідав за взаємини США з Росією, Україною, Білоруссю та Молдовою, отож за обсягом службових обов'язків Дж. Тефт має бути добре ознайомлений з українськими справами.

Дж. Тефт служив на дипломатичних посадах різного рівня відповідальности у Москві, Єрусалимі, Будапешті, Римі. У 2000–2003 роках Дж. Тефт був Послом США у Литві, а від 2005 року і донині – Послом у Грузії.

Посол Джон Тефт

Для призначення нового посла необхідна згода з боку Сенату, але мало хто сумнівається у тому, що Сенат не затвердить кар'єрного дипломата Дж. Тефта на посаду Посла США у Києві.

Посол США в Україні Віліям Тейлор закінчив свій термін у травні. *(„Голос Америки")*

Верховна Рада України не затвердила звіт уряду про виконання бюджету

КИЇВ. – 6 жовтня Верховна Рада України не ухвалила жодного рішення за результатами звіту уряду про виконання державного бюджету України за 2008 рік.

З відповідним звітом від уряду у парляменті виступили заступник міністра фінансів Володимир Мярковський і голова Рахункової палати Валентин Симоненко. Позицію Верховної Ради з цього питання представив голова Комітету з питань бюджету Микола Деркач.

За результатами звіту Верховна Рада розглядала три проєкти постанови, внесені урядом і Бюджетним комітетом Верховної Ради. У проєктах пропонувалося затвердити звіт уряду, однак, урядова постанова отримала тільки 170 голосів з 432, зареєстрованих у сесійній залі, а постанова Бюджетного комітету – 175 із 432.

Не отримала підтримки депутатів і постанова, внесена депутатами від фракції Партії Реґіонів, якою передбачалося взагалі не затверджувати звіту уряду. Її підтримали лише 176 з 431 народних депутатів, зареєстрованих у сесійній залі.

Верховна Рада прийняла в першому читанні проєкт закону „Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної платні у 2010 році". За цей законопроєкт проголосували 259 із 444 народних депутатів, зареєстрованих у сесійній залі. Верховна Рада також ухвалила рішення щодо скорочення процедури розгляду у другому читанні даного законопроєкту із 14 днів до семи.

Згідно з законопроєктом, передбачається встановити прожитковий мінімум на одну особу з розрахунку на місяць у розмірі з 1 листопада цього року – 701 грн., а в наступному році з 1 січня – 825 грн. зі збільшенням до 875 грн. станом на 1 грудня. Законопроєктом передбачено встановити мінімальну заробітну платню з 1 листопада – 744 грн., в наступному році з 1 січня – 869 грн. і з 1 грудня – 922 грн.

Також Верховна Рада прийняла в першому читанні проєкт постанови, яким передбачається, що кошти, які з'явилися у результаті зменшення вдвічі максимальних розмірів заробітної плати Президента,

(Закінчення на стор. 3)

Лука Мишуга повертається на батьківську землю

Ярослав Сеник,
науковий співробітник Львівської Національної наукової бібліотеки ім. Василя Стефаника

НОВИЙ ВИТКІВ, Львівська область. – 20 вересня відбулися урочистості, присвячені пам'яті д-ра Луки Мишуги. До цього дня організатори заплянували цілу низку заходів на пошану цього знаного громадсько-політичного діяча і довголітнього головного редактора „Свободи", найстаршої в світі української газети, заснованої нашими еміґрантами в Америці у 1893 році.

На місцевому цвинтарі відбулося урочисте посвячення символічного надмогильного пам'ятника д-рові Л. Мишузі, яке провів о. Михайло Левицький, парох Нового Виткова.

Перший з'їзд роду Мишугів розпочався у Народному домі урочистим виконанням пісні „Чуєш, брате мій" біля пам'ятника славетному співакові Олександрові Мишузі.

Після обговорення та дискусій, на якому виступили нащадки славного роду, було прийнято наступні рішення: створити організаційний комітет для створення „Фонду роду Мишугів", мета якого – сприяння розвиткові і навчанню молодих талантів, проведенню конкурсів, сприяння пропаґанді славних імен Олександра і Луки Мишугів; а також проводити щорічно в останню неділю вересня заходи пам'яті О. та Л. Мишугів.

Того ж дня відбулася урочиста академія, присв'ячена пам'яті Л. Мишуги.

Роман Гладій, голова сільської ради Нового Виткова та оргкомітету урочистостей, зачитав привітальні листи, що надійшли на його адресу з-за океану від Романа Ференцевича та Оксани Драган-Кравців, в яких вони коротко поділилися спогадами про Л. Мишугу.

З доповідями про життя і діяльність д-ра Л. Мишуги виступили запрошені гості зі Львова. Олександер Дзьобан (Львівська Національна наукова бібліотека ім. Василя Стефаника) розповів про дитячі роки Л. Мишуги, проведені у рідному Виткові. Він підкреслив, що на формування характеру великий вплив мав його стрийко О. Мишуга, за матеріяльної підтримки якого юнак зміг закінчити навчання у львівській гімназії та Віденському університеті.

Професор Іван Головацький (Академія ветеринарної медицини ім. Степана Гжицького), автор праць з історії України, коротко описав визвольні змагання на Волині та Радехівщині, в яких безпосередню участь брав Л. Мишуга.

Доктор історичних наук Микола Литвин (Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України) у доповіді „Лука Мишуга – дипломат і громадсько-політичний діяч" зупинився на маловідомих сторінках його діяльности у представництвах Західньо-Української Народної Республіки в Европі та США.

Від перших років життя у США д-р Л. Мишуга перебував у вирі українського громадсько-політичного життя: 17 років стояв на чолі Об'єднання Українських

(Закінчення на стор. 5)

Символічний надмогильний пам'ятник д-рові Луці Мишузі у селі Новий Витків Радехівського району Львівської области.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Президент України відкрив міжнародний економічний форум

ТРУСКАВЕЦЬ, Львівська область. — 1 жовтня під головуванням Президента Віктора Ющенка розпочав працю IX Львівський міжнародний економічний форум „Вплив ґльобальної економічної кризи на інвестиційний клімат та перспективи залучення інвестицій у реґіональні економіки України". Під час урочистого відкриття В. Ющенко підкреслив, що українська економіка має унікальні перспективи. „Це по суті сплячий слон, який очікує на модернізацію", – сказав він, підкресливши, що фінансово-економічна криза є для нас не лише неґативним явищем, а й нагодою провести реформи в економічній сфері. Говорячи про інвестиції, глава держави звернув увагу на те, що їх за останні чотири роки до України було залучено близько 30 млрд. дол. „Кожний рік до України заходило по 7 млрд. дол.", – підкреслив він, високо оцінивши інвестиційний клімат в Україні. В. Ющенко також наголосив, що Україна стала надійним партнером для Европейського союзу. Водночас Президент згадав і про проблеми, які є у державі. Зокрема незадоволений В. Ющенко бюджетною, податковою, реґуляторною політикою, що проводиться в Україні. Впродовж 1-2 жовтня учасники форуму розглянули чимало важливих питань. *(„День")*

США розчаровані відмовою України

ВАШІНҐТОН. — Міністерство оборони США 29 вересня висловило розчарування відмовою України від участи у спільних військових маневрах НАТО „Сі-Бріз 2009". Заступник секретаря Департаменту оборони США з питань міжнародної безпеки Олександер Вершбоу заявив, що через небажання українського парляменту дати дозвіл на проведення військових навчань США були змушені їх скасувати. Промовляючи у Києві, О. Вершбоу висловив сподівання, що українським політикам врешті–решт вистачить бажання для, як він висловився, якісної транформації української армії. „Я нагадав про наші розчарування тим, що наші оборонні стосунки зазнали певної поразки. Ми можемо лише сподіватися, що Україна захоче і зможе прийняти нашу допомогу, і працюватиме з нами. Ми терплячі і маємо тверді наміри, що базуються на принципових засадах", – заявив О. Вершбоу. У квітні Президент Віктор Ющенко подав на розгляд Верховної Ради законопроєкт про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України для участи в 11 багатонаціональних військових маневрах. Верховна Рада не підтримала цей закон і згодом кілька разів відмовлялася повернутися до його розгляду. *(Бі-Бі-Сі)*

„Україну врятує президент-патріот", – каже В. Ющенко

ГЛУХІВ, Сумська область. — Україну врятує лише президент-патріот. У цьому впевнений Віктор Ющенко, який протиставив свою політику політиці інших кандидатів у президенти. „Я бачу на дорогах зараз багато плякатів… я маю на увазі ті плякати, які дають відповідь, що спасе Україну. Пам'ятайте: Україну спасе патріот", – наголосив В. Ющенко, промовляючи 2 жовтня перед викладачами та студентами Державного педагогічного университету ім. Олександра Довженка у Глухові на Сумщині. В. Ющенко заявив, що вважає свій президентський курс єдино правильним. „Я абсолютно переконаний у тому, що я роблю, бо це речі канонічні, які стосуються становлення нації, – підкреслив глава держави. – Моя політика дуже критикується і тут, і за декілька десятків кілометрів з другої сторони кордону [у Росії]. Можливо, що вона комусь не подобається". Водночас В. Ющенко запевнив, що він не відмовиться від курсу на відродження нації та національної ідеї. Президент вважає, що уже сьогодні можна констатувати: національна ідея відбулась, і українці стали нацією. В. Ющенко зауважив, що громадяни почали поважати рідну мову, відроджувати культуру, традиції, історію. Президент В. Ющенко заявив, що на своїй посаді він робить саме те, заради чого прийшов у політику. „Ви не забудете свободу слова, яку принесла політика В. Ющенка. Ми потихеньку починаємо звикати, що ми державницька нація", – сказав Президент. Він також висловив переконаність у тому, що переможе на виборах 2010 року, незважаючи на свій теперішній низький рейтинґ. „Якщо говорити просто – я виграю вибори. У мене немає великого сумніву", – запевнив В. Ющенко. *(„Голос Америки")*

Зустріч з делеґацією Константинопольського патріярхату

КИЇВ. — У приміщенні Київської патріярхії відбулася зустріч глави Української Православної Церкви Київського патріярхату, Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета з делеґацією Константинопольського патріярхату, яка 3-5 жовтня перебувала в Україні. Учасники зустрічі обговорили стан справ у церковному житті України, висловили свої думки відносно проблеми церковного розділення та шляхів його подолання. У зустрічі взяли участь Митрополит Гальський Емануїл, Генеральний секретар Священного Синоду Вселенського патріярхату архимандрит Елпідофор (Ламбрініядіс) та священик Василій Папафанасіу. На зустрічі також були присутні керуючий справами Київської патріярхії архимандрит Епіфаній, заступник глави Секретаріяту Президента України Юрій Богуцький та народний депутат України, голова громадської організації „За Помісну Україну" Петро Ющенко. *(УНІАН)*

Зустріч керівників МЗС України та Росії

ХАРКІВ. — 6-7 жовтня відбулася зустріч керівників зовнішньополітичних відомств України і Росії Володимира Хандогія та Сергія Лаврова з керівниками прикордонних областей, представниками центральних виконавчих органів влади двох держав. Під час зустрічі обговорили стан і перспективи подальшого розвитку міжреґіонального співробітництва між прикордонними областями двох держав, узгодили спільні підходи до вирішення актуальних питань прикордонної взаємодії, а саме: облаштування пунктів пропуску уздовж державного кордону між Україною та Російською федерацією (РФ), розбудови міжнародних транспортних коридорів, спрощення митних і прикордонних процедур при перетині кордону жителями прикордонних областей, переміщення товарів, функціонування створених евроpеґіонів, розвитку торговельно-економічної співпраці. Окрему увагу було приділено питанням договірно-правового оформлення державного кордону між Україною та РФ, перебування Чорноморської фльоти РФ на території України. Також обговорено графік взаємних контактів на найближчу перспективу. Попередня така зустріч відбулася в Бєлгороді (РФ) у жовтні 2007 року. *(„День")*

До 70-річчя трагедії Бабиного Яру

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко видав указ „Про заходи у зв'язку з 70-ми роковинами трагедії Бабиного Яру". Цим указом, текст якого розміщено на сайті глави держави, він доручив Кабінетові міністрів України утворити у місячний термін Організаційний комітет і разом зі Службою безпеки України, Київською міською державною адміністрацією, з участю Національної академії наук України, громадських організацій, розробити плян заходів до 70-их роковин трагедії Бабиного Яру. Зокрема йдеться про проведення жалобних заходів на території Державного історико-меморіяльного заповідника „Бабин Яр"; започаткування серії видань, присвячених трагічним подіям; проведення у навчальних закладах, військових частинах, закладах культури тематичних лекцій, бесід, виставок, експозицій, інших заходів, присвячених тим трагічним подіям, ушануванню пам'яті жертв нацистських репресій в Україні; здійснення науково-пошукової та просвітницької праці. *(„День")*

Україна стає найбільшим експортером ячменю

КИЇВ. —Україна стане найбільшим постачальником ячменю у світі. Вітчизняні експерти прогнозують 6 млн. тонн цього зерна, або 26.1 відс. світової торгівлі. Інші світові виробники отримали врожай ячменю в порівнянні з минулим сезоном на 10-25 відс. менший. В Україні ж, незважаючи на загальне зниження врожаю зерна (з 53 млн. тонн до 43 млн. тонн), показник збору ячменю практично відповідає торішньому (в 2008 році аґрарії зібрали 12,611 млн. тонн). За словами експертів, високим залишається і потенціял експорту. Україна посідає перше місце за постачанням соняшникової олії та ячменю, входить у трійку основних зернових експортерів. Найбільшими вітчизняними експортерами ячменю в 2008-2009 роках, за даними компанії „Проаґро", були компанії „Бунге-Україна", „Нібулон" і „Альфред С. Топфер Інтернешенел (Україна)". *(„День")*

З'їзд російської радикальної опозиції

КИЇВ. — Представники російської радикальної опозиції провели 2 жовтня в Києві свій об'єднуючий з'їзд. У його резолюції оголошено про створення Координаційної ради національного спасіння. Як зазначив голова організаційного комітету з'їзду Петро Хом'яков, одне з головних завдань опозиційного руху Росії – доведення інформації про „недотримання принципів свободи слова в Російській Федерації (РФ), глибину російської кризи, суперечності всередині російських еліт". При цьому він зазначив, що термін „радикальна опозиція" у назві теперішнього з'їзду свідчить не про екстремістські спрямування організацій, а лише про наміри „говорити правду, оголошення якої в Росії загрожує тюремними термінами". Серед учасників з'їзду – представники Російської націонал-більшовицької партії, Руху проти нелеґальної міґрації, російського відділу Міжнародного націонал-демократичного руху, Союзу общин слов'янської рідної віри, ряду партій лівого спрямування, загалом близько 30 політичних сил і рухів РФ, які виступають проти дій російської влади. Крім того, до роботи з'їзду долучилися представники деяких російських засобів масової інформації опозиційного характеру. *(„День")*

Помер П. Попович – перший космонавт-українець

СИМФЕРОПІЛЬ. — У Криму вночі з 29 на 30 вересня помер льотчик-космонавт СРСР Павло Попович. Про це 30 вересня повідомили джерела в Національному космічному аґентстві України. Останніх кілька років П. Попович проживав у Гурзуфі. П. Попович народився 5 жовтня 1930 року в Узині Білоцерківського району Київської области. Він – двічі Герой Радянського Союзу (1962, 1974), пілот космічного корабля „Восток-4"; командир космічного корабля „Союз-14". П. Попович у космос літав двічі: в 1962 році провів там три доби, а в 1974 році – 16, брав участь в першому груповому леті. Він був депутатом Верховної Ради СРСР і Верховної Ради УРСР, з 1993 року – генерал-майор авіяції в запасі. До вересня 2009 року П. Попович працював головою ради директорів Всеросійського інституту сільськогосподарських аерофотогеодезичних вишукувань. П. Попович майже 60 років проживав у Москві, але ніколи не забував про Україну. Впродовж кількох років був головою Українського культурного клюбу „Славутич" в Москві та важливим чинником стосовно відкриття Українського культурного центру в столиці Росії. Завжди підкреслював свою українськість, заявляючи, „Я гордий, що я українець. Виступаючи перед публікою, завжди підкреслюю, що я є першим українським астронавтом". *(„Кореспондент", Укрінформ)*

Уряд зобов'язав школи вести навчання українською мовою

КИЇВ. – Під час відкритого засідання уряду з питань розвитку середньої освіти 5 жовтня (справа наліво): віце-прем'єр України Іван Васюник, Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко, міністер освіти і науки Іван Вакарчук, президент Асоціяції керівників шкіл, директор загальноосвітньої школи ч. 41 м. Києва Олена Онаць і міністер економіки Богдан Данилишин.
Фото: УНІАН

КИЇВ. — Мовою навчання в українських школах є українська, але при цьому допускаються мови національних меншин, говориться в постанові уряду від 30 вересня.

Цей документ за підписом Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко вносить зміни до Положення про загальноосвітній навчальний заклад. Текст постанови розміщений на урядовому порталі.

„В державному та комунальному загальноосвітньому навчальному закладі мовою навчання визначається українська мова. Поряд з українською мовою в навчально-виховному процесі в державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладах можуть використовуватися і вивчатися мови національних меншин, – говориться в документі. – В робочий час в державному та комунальному загальноосвітньому навчальному закладі постійно повинна використовуватися українська мова, а в державному та комунальному загальноосвітньому навчальному закладі з навчанням мовою національної меншини поряд з українською мовою – також мова, якою здійснюється навчально-виховний процес в цьому закладі".

Віктор Янукович відразу 3 жовтня розкритикував Ю. Тимошенко за українську мову в школах.

Провідник Партії реґіонів В. Янукович назвав „черговою нісенітницею" постанову уряду від 30 вересня, яка зобов'язує вести викладання в українських школах виключно українською мовою.

„Це чергова нісенітниця, це чергова можливість передбачити ту політику, яку буде проводити Ю. Тимошенко, якщо, умовно кажучи, станеться якесь диво і вона прийде до влади", – сказав В. Янукович. *(„Кореспондент")*

Верховна...

(Закінчення зі стор. 1)

Прем'єра, депутатів та інших високопоставлених чиновників, спрямовуються виключно на підвищення розмірів соціяльних стандартів.

Перший віце-прем'єр України Олександер Турчинов під час брифінґу 6 жовтня заявив, що в парляменті під час ухвалення в першому читанні законопроєкту про підвищення соціяльних виплат відбулася „небезпечна подія". На його думку, цей закон не спрямований на підвищення соціяльних стандартів. „Йдеться про те, що у разі остаточного ухвалення цього закону і підписання його Президентом фінансова система України може бути повністю зруйнована. Адже тільки до кінця поточного року потрібно більше 8 млрд. грн., щоб забезпечити пропозиції депутатів", – сказав віце-прем'єр і підкреслив, що у разі ухвалення цього закону Президент достроково його підпише і таким чином „виступить одним із співавторів дестабілізації ситуації в країні".

Бльок Юлії Тимошенко (БЮТ) не голосуватиме за законопроєкт про підвищення соціяльних стандартів у цілому, якщо його показники не приведуть у відповідність з проєктом бюджету на 2010 рік.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин відкриває сесію Парляменту.
Фото: УНІАН

„Нам потрібно відпрацювати механізм, щоб законопроєкт про підвищення соціяльних стандартів відповідав всім показникам проєкту бюджету на 2010 рік, оскільки сьогодні цей законопроєкт не відповідає показникам проєкту бюджету. У разі його ухвалення треба буде відкликати проєкт бюджету. Ми будемо голосувати лише у разі приведення показників у повну відповідність", – заявив народний депутат від БЮТ Сергій Міщенко. *(УНІАН)*

ТОЧКА ЗОРУ

В. Янукович, Ю. Тимошенко та політика щодо державної мови

Тарас Кузьо

Віктор Янукович та Юлія Тимошенко – це два кандидати на пост президента України і два типи політики щодо державної мови, ніж якими виборцям доведеться вибирати.

Виступаючи у Львові під час з'їзду Світового Конгресу Українців, що відбувся 21-22 серпня, Прем'єр-міністер Ю. Тимошенко зазначила: „Сьогодні в Україні вже немає жодної суперечки навколо питання про статус російської мови як другої державної. Сьогодні українська мова стала, абсолютно органічно, модною. Запам'ятайте це слово – вона стала модною: її вивчають, нею розмовляють, і навіть якщо там політики шумлять, країна піднялася дуже сильно і фундаментально... І хочу вам сказати, що поки наша команда при владі, поки справжні патріоти-українці при владі, а я думаю, що це вже буде незмінним, ніколи в Україні ми не дамо навіть поставити питання про будь-яку іншу державну мову. Тільки українська – раз і назавжди, за будь-яких обставин", – наголосила Ю. Тимошенко.

Провідник Партії Реґіонів В. Янукович 2 вересня відповів на ці слова прем'єра у прямому етері на державному телебаченні в Одесі: „А я зроблю все, щоб російська мова була другою державною, й ось у цьому між нами різниця".

За кілька днів після своєї заяви в Одесі В. Янукович ще більше деталізував свої пляни перетворення України в малоросійську губернію з двома державними мовами. Він заявив, що він докладе всіх зусиль для якнайшвидшої імплементації Европейської хартії реґіональних мов або мов меншин. „Я вважаю, що це необхідність. Невирішеність цього питання сьогодні порушує права російськомовного населення. Упевнений в тому, що після цих президентських виборів це питання буде вирішено", – підкреслив В. Янукович.

За словами В. Януковича, він буде забезпечувати, щоб були створені вигідні умови для розвитку російської мови і культури російськомовного населення України.

„Україна – це багатонаціональна держава. І держава повинна створити умови для розвитку кожної нації, які б дозволили продовжувати свої культурні традиції і комфортно почуватися на території України", – сказав провідник Парії Реґіонів.

Пляни В. Януковича щодо російської мови повинні прозвучати як алярм для кожного українського патріота. Без української мови Україна більше не буде незалежною країною. Погляньте лише на Білорусь, де її президент Олександер Лукашенко продовжує втілювати політику русифікації радянського штибу та перетворює свою країну у колонію Росії.

Як пише у своєму блозі (http://blogs.pravda.com.ua/authors/haran/) Олексій Гарань, професор Києво-Могилянської академії, пляни В. Януковича щодо російської мови свідчать, що він нічому не навчився на прикладі своєї поразки п'ятирічної давнини. Замість того, щоб стати „загальнонаціональним політиком", він знову стає кандидатом „лише частини країни", знову демонструє, що він є кандидатом російської п'ятої колони.

Пляни В. Януковича надати російській мові статус другої державної були ініційовані керівництвом Росії і вказують на те, що керівництво Партії Реґіонів знаходиться у кишені кремлівських вождів. А те, що В. Янукович підтримує Москву у грузинському питанні, показує, що він є навіть у більшій мірі проросійським політиком, аніж Президент Білорусі О. Лукашенко. Нещодавно В. Янукович схвалив грубе втручання Президента Дмитра Медведєва у внутрішні справи України.

Ми не можемо дозволити російській п'ятій колоні перетворити Україну у малоросійську губернію. Українські патріоти повинні об'єднатися навколо найсильнішого кандидата у президенти, щоб завдати поразки плянам В. Януковича зробити російську другою державною мовою. Як сказала Ю. Тимошенко перед делеґатами Світового Конґресом Українців: „Мені хотілося б, щоб і зараз (як на попередніх виборах) національно-демократичний табір пішов з єдиним кандидатом".

Українські виборці і патріоти повинні об'єднатися, щоб захистити Україну як національну державу, за яку впродовж кількох сторіч поклали своє життя мільйони синів і дочок нашого народу. Наші нащадки ніколи не пробачать нам, якщо ми дозволимо Росії знову знищити нашу українську мову.

Фестиваль поезії „Антонич-фест"

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — Розпочався фестиваль „Антонич-фест", присвячений 100-річчю від дня народження українського поета Богдана-Ігоря Антонича. Повернути читачам призабуті твори вирішила молодь.

„Антонич-фест" стане веселою альтернативою нудним державним святам, – каже ініціятор проведення фестивалю в обласному центрі Олекса Шкляр.

Впродовж двох тижнів Івано-франківська молодь читатиме пасажирам у міському транспорті поезію Б.-І. Антонича. Увечорі на Франківській „стометрівці" під супровід клясичної музики знову ж таки відбуватимуться читання віршів.

Крім того, Івано-франківська молодь розфарбує стіни та бруківки в центральній частині міста на тематику віршів поета. Є певні домовленості з різноманітними місцевими гуртами, що вони напишуть пісні на основі творів Б.І. Антонича.*(„День")*

АМЕРИКА І СВІТ

США досягли успіху в боротьбі з тероризмом

ВАШІНҐТОН. — Виступаючи 6 жовтня у Національному центрі з контртероризму, Президент США Барак Обама заявив, що США досягли успіху у боротьбі з тероризмом. За словами Б. Обами, центр істотно сприяє зусиллям США, спрямованим на підрив та знищення „Аль-Кайди" та інших екстремістських організацій у світі. Б. Обама заявив, що „Аль-Кайда" створює пряму загрозу для США і населення країни. Президент подякував працівникам центру за успішну діяльність, особливо в останні декілька тижнів, коли у США були викриті декілька спроб організувати теракти. Тим часом Секретар Департаменту оборони США Роберт Ґейтс заявив, що США не плянують виводити війська з Афганістану, незважаючи на висліди перегляду стратегії щодо цієї країни. Р. Ґейтс повідомив, що зараз уряд вирішує, якими повинні бути наступні кроки у намаганні виграти війну в Афганістані. На його думку, рішення Б. Обами у цій справі буде одним з найважливіших за період його президентства. *(„Голос Америки")*

Б. Обама зустрівся з командувачем військ в Афганістані

КОПЕНГАҐЕН, Данія. — Президент США Барака Обама, перебуваючи 2 жовтня на засіданні Міжнародного олімпійського комітету, зустрівся з чільним командувачем в Афганістані, щоб обговорити стратегію Білого Дому в афганській війні. Півгодинна зустріч Б. Обами і генерала Стенлі МакКрістала відбулася в літаку Президента США, який в очікуванні на злет стояв на летовищі Копенгаґену. За повідомленнями, в її перебігу жодних рішень не ухвалювали. Б. Обама тепер проводить консультації з експертами й аналітиками про те, чи посилати до Афганістану ще до 40 тис. військовослужбовців, як того домагається С. МакКрістал, чи змінити афганську стратегію іншим чином. Раніше цього року Б. Обама вже наказав послати до Афганістану додатково 21 тис. американських вояків. Генерал С. МакКрістал є командувачем в Афганістані одночасно і Міжнародних сил сприяння безпеці (ISAF), і всіх континґентів США. ISAF, майже половину яких складають війська США і в яких беруть участь загалом 42 країни, перебувають в Афганістані за мандатом Ради безпеки ООН і під командуванням НАТО. Американські війська також беруть участь в Афганістані в окремій акції „Тривала свобода" в складі коаліції під проводом США, що складається переважно з американських і афганських урядових військ. *(Радіо „Свобода")*

Важкі втрати американців в Афганістані

КАБУЛ, Афганістан. — Вісім американських вояків та двоє афганських військових загинули 4 жовтня під час перестрілки в Афганістані. Сутичка сталася у провінції Нурістан на сході країни, коли на військовий пост було вчинено напад. „Талібан" каже, що це його бойовики здійснили напад і захопили кілька афганських поліцейських. Насильство у Східньому Афганістані значно виросло за останні кілька місяців після того, як таліби перенесли сюди більшість нападів з півдня країни. В оприлюдненій заяві міжнародний континґент НАТО в Афганістані, повідомив, що племінні партизанські загони вчинили напад на кілька військових постів, а також на селище. Вогнепальна битва тривала кілька годин. Американський командувач у реґіоні полковник Ренді Джордж сказав, що щиро співчуває родинам загиблих і додав, що американські і афганські вояки хоробро вели бій „пліч-о-пліч". Речник „Талібану", Забігула Муджахід, підтвердив, що саме це угрупування стоїть за нападом. *(Бі-Бі-Сі)*

Олімпіяда-2016 буде в Ріо-де-Жанейро

КОПЕНГАҐЕН, Данія. — 2 жовтня оголошено, що Бразилія стане першою країною у Південній Америці, яка прийматиме Олімпіяду. Олімпійські Ігри 2016 року відбудуться в Ріо-Де-Жанейро. Це бразилійське місто здобуло більшість з 95 голосів під час зустрічі Міжнародного олімпійського комітету (МОК) у Копенгагені. Попри те, що Президент США Барак Обама аґітував за Чикаґо, в якому колись жив, аби воно здобуло право на Олімпіяду, воно першим вийшло зі списку, другим вибуло Токіо, яке представляв прем'єр-міністер Японії. У списку для голосування в МОК в останньому крузі залишилися Ріо-Де-Жанейро і Мадрид. Ріо, яке називали найпотужнішим суперником, стало переможцем. „Наш час настав", – з задоволенням ствердив Президент Бразилії Лула да Сільва. *(Бі-Бі-Сі)*

Індонезія просить допомоги рятувальників

ДЖАКАРТА, Індонезія. — На індонезійському острові Суматра рятувальники намагаються відкопати з-під руїн людей, вцілілих після землетрусу. Вважається, що під уламками залишається близько 3,000 осіб після землетрусу силою 7.6 бала, який вразив острів два дні тому. Згідно з ООН, число жертв наразі сягло 1,100 осіб, але очікують, що кількість загиблих може зрости. За даними Червоного хреста, деякі села цілковито зруйновані. 2 жовтня міністер охорони здоров'я Індонезії звернувся до світу з проханням про надання допомоги у рятувальних акціях. За його словами, Індонезія потребує кваліфікованих рятувальників з обладнанням. Землетрус стався поблизу міста Паданґ, що є адміністративним центром провінції Західня Суматра. Зусиллям рятувальників перешкоджає відсутність зв'язку. Електропостачання ще повністю не відновлено і рятувальникам важко вирішувати, де насамперед потрібна допомога. Рятувальники деколи змушені відкопувати людей руками, обладнання почало прибувати, але його ще не досить. Упродовж ночі рятувальники освітлювали прожекторами руїни й привезли величезний екскаватор, намагаючись відкопати учнів, завалених під руїнами триповерхової шкільної будівлі в місті Паданґ. Газети писали, що в школі було 60 дітей. Досі вдалося знайти дев'ятеро вцілілих дітей. Частина головної лікарні в місті також зруйнована і там створено тимчасовий морг під відкритим небом. У наметах неподалік проводять операції. Лікарі кажуть, що після землетрусу зробили сотні операцій на людях з переломами, відрізаними кінцівками, розтрощеними черепами і травмами внутрішніх органів. Президент Індонезії прилетів до реґіону після зустрічі Великої Двадцятки й провів там ніч, керуючи рятувальними акціями. *(Бі-Бі-Сі)*

Рівень безробіття у США – найвищий за 26 років

ВАШІНҐТОН. — Рівень безробіття у США зріс у серпні до 9.8 відс., і є найвищим від червня 1983 року. За даними Департаменту праці США, протягом вересня в країні було втрачено ще 263 тис. робочих місць. Таким чином, загалом від початку теперішньої рецесії у США в грудні 2007 року втратили працю 7 млн. 200 тис. осіб. Це найбільший сплеск безробіття від часів Великої депресії 1930-их років. *(Радіо „Свобода")*

Ірляндія – „за" Лісабонський договір

ДАБЛИН, Ірляндія. — Згідно з попередніми вислідами референдуму в Ірляндії, виборці підтримали „Лісабонський договір" — після того, як півтора року тому вони проголосували проти нього. Ірляндський міністер закордонних справ Майкл Мартін назвав вислід переконливим і висловив задоволення: „Я радий за країну". „Лісабонський договір" передбачає реформи, які мають на меті спростити ухвалення рішень в ЕС, і він вважається ключовим для майбутнього Европейського союзу. Дві провідні групи, які аґітували проти угоди, визнали, що „Лісабонський договір" схвалено. Кампанія за ухвалення угоди, яку підтримував уряд та більшість політичних партій, дала позитивний вислід, і значна частка виборців, яка проголосувала проти на попередньому референдумі, змінила свою думку, підтримавши угоду цього разу. Ірляндський прем'єр-міністер застерігав, що один неґативний вислід призведе до марґіналізації Ірляндії в Европі. Тепер для того, аби угода набула чинности, її повинні підтримати Польща й Чеська Республіка. Критики угоди вважають, що „Лісабонський договір" загрожує національним інтересам країн і призведе до федералізації ЕС. *(Бі-Бі-Сі)*

Найкраще жити в Норвегії

ЖЕНЕВА, Швайцарія. — Найкраще місце в світі для життя – Норвегія, а найгірше – Ніґер, згідно з щорічною доповіддю ООН з людського розвитку. 182 країн світу розміщено в списку відповідно до якости життя їхніх громадян. Серед критеріїв була тривалість життя, рівень письменности, освіта та економіка країн. Проте це дослідження використовувало дані з 2007 року, до економічної кризи. Серед найкращих для життя країн – Норвегія, Австралія, Ісляндія, Канада, Ірляндія. (Стандарти життя в Ісляндії змінилися під час кризи, яка сильно вдарила по тій країні, залежній від банківського сектора). США – на 13 місці, Британія – на 21, Німеччина – на 22. Пострадянські країни-члени ЕС переважно потрапили в категорію „високий розвиток". Російська Федерація також у цій категорії – 71 місце. Україна (85 місце) разом з Вірменією (84) починає категорію „середній рівень розвитку". Грузія – на 89-му місці, Китай – 92, Молдова – 117, Індія – 134. Категорію завершує Ніґерія. В категорії дуже низького розвитку – переважно бідні африканські країни. Афганістан – на передостанньому, 181-му місці. Різниця в середній тривалості життя між Норвегією та Ніґерією становить близько 30 років. Найбіднішою є Демократична Республіка Конґо – середній річний прибуток там менш ніж 300 дол. на особу. *(Бі-Бі-Сі)*

Присуджено Нобелівську премію 2009 року з медицини

ВАШІНҐТОН. — Володарями цьогорічної престижної Нобелівської премії з медицини і фізіології стало троє науковців з США: Елізабет Блекберн, Керол Ґрейдер та Джек Шостак. Каролінський інститут повідомив, що Нобелівський комітет вшанував цих трьох учених 5 жовтня у Швеції. Їм присуджено премію за дослідження в галузях ракових захворювань та старіння і продовження людської молодости. За повідомленнями інституту, трійка науковців розв'язала „велику проблему в біології", коли відкрила, як хромосоми захищаються теломерами і ферментом теломерази". Нобелівська премія становить 10 млн. шведських крон, які будуть розділені порівну між трьома лавреатами. Усіх лавреатів Нобелівської премії 2009 оголосять до 12 жовтня. 9 жовтня в Осло стане відоме ім'я лавреата або лавреатів премії миру, в списку кандидатів на яку – 172 громадських діячів та 33 громадських та міжнародних організацій. *(„Голос Америки")*

Зростає кількість жертв тихоокеанського цунамі

ВАШІНҐТОН. — Згідно з даними Геологічної служби США, сила землетрусу, який стався 29 вересня, становила 8 балів за шкалою Ріхтера. Поштовхи спричинили хвилі, які спустошили прибережні райони, зруйнували будинки і повиносили в море автомобілі. Кількість жертв внаслідок викликаного землетрусом цунамі, який уразив узбережжя островів у південній частині Тихого океану, ймовірно зросте до понад 100. Більшість жертв зареєстровано на островах Західнього Самоа. Президент США Барак Обама оголосив Американське Самоа районом стихійного лиха, санкціонуючи цим надіслання туди федеральної допомоги на підтримку місцевих заходів для ліквідації наслідків трагедії. *(„Голос Америки")*

До річниць народження і загибелі провідника ОУН Степана Бандери

Оскільки на цей рік припали дві круглі дати, важливі для історії українського національно-визвольного руху, – 100-річчя від народження Степана Бандери (1 січня) та 50-річчя загибелі цього провідника Організації Українських Націоналістів (15 жовтня), Провід ОУН-революційної оприлюднив з цих обидвох нагод спеціяльну заяву „Степан Бандера – політик міжнародного виміру", у якій зокрема підкреслюється: „Визвольний рух 40-50-их років XX ст. взяв на себе функції підпільної держави – функції як внутрішньо, так і зовнішньополітичні. Таким чином український визвольний рух де-факто став суб'єктом міжнародного життя, активним чинником війни.

Після падіння Української Народної Республіки внаслідок аґресії червоної Москви український народ знову набув ознак суб'єктности, змусив світ рахуватися з інтересами України.

Це був також один з переможних політичних кроків українців, який, після неминучої імплозії комуністичного режиму в СРСР, призвів до проголошення державної незалежности у серпні 1991 року...

...С.Бандера був проникливим політичним аналітиком, талановитим ідеологом, автором фундаментальних статтей про перспективу національної революції; він був добрим організатором і далекоглядним провидцем розвитку української визвольної революції, на шлях якої він привів ОУН після його звільнення з польського ув'язнення в 1939 році. Саме С. Бандера визначив і непохитно дотримувався самостійницької позиції ОУН(р) супроти німецьких та пізніше – більшовицьких окупантів України".

„...Саме тому Москва організувала вбивство Провідника ОУН(р). На відкритому судовому розгляді західній світ, – йдеться далі у заяві, – уперше офіційно та документально дізнався, що Москва застосовує вбивство людини як політичний засіб.

Після відомого Нюрнберзького процесу над провідними нацистами, у Карльсруге найвищий суд Німеччини удруге в новітній історії розкриває антилюдську сутність і механізм тоталітарного державного ладу, а перший раз юридично формулює судовий вирок проти комунізму як злочинної системи...

...Плекаємо тверду надію, що мине небагато часу, коли на святих Печерських пагорбах золотоверхого Києва відроджена нація нарешті воздвигне національний Некрополь для славних Синів і Дочок України. Тоді на Батьківщину повернеться і з відповідними державними почестями буде перепохований прах С: Бандери.

А разом із ним повернуться з чужини тлінні останки інших видатних діячів України, що їх доля закинула за межі Батьківщини, або яких вічно підступна рука Москви знищувала і продовжує знищувати, на чужині і в Україні".

Київ,
15 вересня

У Львові буде візовий відділ Королівства Бельгія

ЛЬВІВ. — Невдовзі мешканці західніх областей України матимуть змогу одержати бельгійські візи, повідомив 5 жовтня у Львові Посол Королівства Бельгія в Україні Марк Вінк. За словами бельгійського дипломата, у Львові видаватимуть усі типи віз: туристичні, робочі, службові. Наразі у Львові шенґенські візи видають Генеральні консульства Польщі та Чехії. *(Радіо „Свобода")*

Лука Мишуга...

(Закінчення зі стор. 1)

Організацій в Америці, був співорганізатором Українського Конґресового Комітету Америки, Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, авторитетним діячем Українського Народного Союзу та ін.

Ярослав Сеник (Львівська Національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника) в доповіді „Лука Мишуга – редактор „Свободи" та вчений" підкреслив ролю редактора „Свободи" у житті української громади США, у внеску газети в організацію допомоги Галицькій Україні. Він був чільним діячем української еміґрації середини XX ст.

Проректор з наукової роботи Львівської академії мистецтв професор Роман Яців розповів про мистецькі роботи, в яких відтворено образ Л. Мишуги.

Зокрема в доповіді згадано погруддя роботи Олександра Архипенка та Василя Одрехівського, портрети сучасних художників Степана Луцика та Ореста Білоуса. До слова, у фойє Народного Дому саме діяла художня виставка творів О. Білоуса, представника ще одного славного роду з Виткова.

Також до цих урочистостей витківець Олександер Дзьобан підготував і видав багатоілюстровану книжечку „Новий Витків – колиска роду Мишугів" (Львів, 2009).

Земляки відзначали велику заслугу науковця О. Дзьобана у пропаґанді Нового Виткова та його славних представників. Саме він найбільше спричинився до того, щоб ці урочистоті відбулися.

Присутні мешканці і гості Нового Виткова тепло зустріли учасників концерту, в якому виступили учасники ансамблю „Гомін Карпат" Будинку культури працівників зв'язку „Укртелеком" (керівник – Петро Свердлик) та учні Державної хореографічної школи (директор – Володимир Саболта).

Більш ніж через пів століття д-р Л. Мишуга повернувся на батьківську землю, а найголовніше – у пам'ять і серця своїх земляків. Це найкращий пам'ятник Людині, яка все своє життя присвятила служінню Україні.

Львів

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Антологізація української літератури

Олена Галета

Від розмови про антології рідко чекають несподіванки. Хоч вони й обіцяють читачам найкраще з найкращого, зазвичай їх розглядають як частину освітньої програми, яку опановуємо більше з обов'язку, аніж з бажання. Однак, в українській традиції літературні антології відіграють особливу ролю, далеко цікавішу від повторювання літературного канону.

Навчальним потребам відповідають хрестоматії (читанки) – збірки творів або їхніх фраґментів, затверджені Міністерством освіти. Антології ж – це збірники, укладені окремими упорядниками, що представляють певні літературні явища, але не улягають освітнім потребам. Вони ближчі до літературних альманахів, та якщо альманах відображає процес – загальний перебіг літературного життя за менший чи більший проміжок часу, то антологія – явища, які відбулися або відбуваються на тлі цього процесу.

Різниця між хрестоматіями та антологіями виникла в українській літературі, очевидно, не без впливу історичних обставин. У XIX ст., коли формувалася національна література, Україна не мала власної держави й, відповідно, національної системи освіти. Українські території були розділені між різними імперіями, уживали різних реґіональних назв, а також різних діялектів чи навіть різновидів літературної мови. В таких умовах антології стають не лише дзеркалом, але й дієвим чинником націєтворення: формують уявлення про національну літературу, її географічні, часові й мовні виміри, стильові і жанрові особливості.

Перша антологія української літератури під назвою „Антологія руська" була видана у 1881 році у Львові Товариством „Дружній лихвар" без згадки про упорядників. Наступним стало тритомне видання „Вік" Сергія Єфремова та Василя Доманицького, що з'явилося у Києві 1900 року з нагоди виходу трьох перших частин „Енеїди" Івана Котляревського. Обидва видання включали твори авторів як західньої, так і центрально-східньої України, писані українською мовою. За тим же принципом була споряджена антологія „Українська Муза", видана 1908 року у Києві в упорядкуванні Олександра Коваленка. Мова стала не лише географічним, а й часовим мірилом: усі три антології починаються від І. Котляревського, дарма що „Українська Муза" мала підзаголовок „Поетична антологія од початку до наших днів". І. Котляревський означає тут початок формування сучасної літературної мови й нової української літератури.

Одразу помітна різниця між історіями української літератури й антологіями: якщо перші показували літературу від „самого" початку, тобто від виникнення писемности у Київській Русі й появи перших писемних пам'яток, то антології відображали актуальну читацьку спільноту, мову, якою вона розмовляє і читає, і ті художні стилі і жанри, які вона сприймає і розуміє як „свої", сучасні. Винятком, на перший погляд, можуть бути „Струни: антольоґія української поезії від найдавніших до нинішніх часів" Богдана Лепкого (Берлін, 1922), що починалися фраґментами „Слова о полку Ігоревім" та великим розділом народних пісень, за яким ішли твори І. Котляревського.

Однак фраґменти „Слова..." Б. Лепкий наводить у перекладах Тараса Шевченка, Панаса Мирного, Василя Щурата і своїх власних, та й народні пісні подає у записах XIX ст. Більше того, сам інтерес як до історичного минулого, так і до фолкльору легко пояснити романтичними зацікавленнями. Тож і в цьому випадку антологія представляє твори, які мовно, стилістично й тематично належать до XIX і XX ст. не менше, ніж до часу їх появи.

Антології формують і показують актуальну літературу, з якою ототожнює себе певна спільнота – не тільки авторів, але й читачів. З кінця XIX ст. з'явилося понад півтори сотні таких видань, які стверджують існування нових літературних явищ, а також допомагають переосмислювати власну традицію, яка так само залежить від нашого вибору і способу трактування.

Кількість антологій помітно зростає у часи перемин: перші антології супроводжували формування національної літератури; наступна хвиля „антологізації" припадає на час появи модернізму – на початку XX ст.; у другій половині XX ст. антології використовують як засіб створення й утвердження соцреалістичного канону, що викликає альтернативні версії за межами УРСР.

Перші антології кінця 1980-их – початку 1990-их років – це здебільшого спроби протистояти цьому канонові, пошук „візитної картки" української літератури, а також – подолання поділу по цей і по той бік державного (ідеологічного) кордону.

Разом з тим антологія стає способом вираження читацького досвіду й смаку окремого упорядника, особливим видом творчости, де автор уживає не слова, а більші мовні одиниці – твори чи їх

(Закінчення на стор. 14)

Про автора: Олена Галета – літературознавець, культуролог, перекладач, директор Центру гуманітарних досліджень Львівського національного університету ім. Івана Франка. Вона – стипендіятка та учасниця міжнародних проєктів в університетах США, Канади, Італії, Польщі, Росії. Її дослідження літературних антологій почасти здійснене завдяки стипендіям ім. Петра Яцика (Університет Торонто) та Євгена і Даймел Шклярів (Український науковий інститут Гарвардського університету).

Пошесть в музеях України

У ніч з 30 на 31 липня 2008 року з Одеського музею західнього та східнього мистецтва було викрадено картину Мікелянджельо Караваджо „Взяття Христа під варту" (інша назва – „Поцілунок Юди"), написану в 1602 році. Її вартість у каталогах оцінюється в 100 млн. дол. Це було єдине в Україні полотно М. Караваджо. Влітку 2005 року з Одеського художнього музею вкрали картину Івана Айвазовського „Морський краєвид". В обох випадках застаріла сиґналізація не спрацювала.

У Чернігівському художньому музеї з виставкової залі було викрадено полотно Теодора Каспаруса Смітса „Натюрморт з полуницею" (1657 рік), трохи згодом звідси було викрадено 12 найцінніших експонатів – дев'ять картин і три бронзові скульптури XVII-XIX ст. Захисні пристрої не спрацювали.

З краєзнавчого музею міста Ромни Сумської области безслідно зникли близько 500 експонатів – рідкісні монети козацьких часів, картини вітчизняних художників, військові ордени... Пропажа виявилася, коли цінності з музею хотіли передати державному заповідникові „Посулля".

Численні гучні крадіжки з українських музеїв і картинних ґалерій становлять, як не сумно, лише малу часточку пограбувань національного надбання. Недавно стали відомі шокуючі результати інвентаризації Музею історії Києва: зникли 111 картин і старовинних ікон. Виявилося, що в Україні завелася традиція видавати експонати музеїв для оформлення кабінетів високих посадовців. Вдалося знайти п'ять картин у Міністерстві культури і туризму, дві – в Секретаріяті Президента і ще дві – у Кабінеті міністрів. Інші полотна зникли.

Крадіжки мистецьких творів з метою продажу посідають в злочинному світі третє місце за прибутковістю після контрабанди зброї і наркотиків. Виявити вкрадене важко: чимало картин осідає у заміських будинках багатіїв, де їх ніхто не бачить.

Водночас поширився ще один різновид злочинности у цій площині. З Уманського краєзнавчого музею було позичено сім картин відомих мистців вартістю 1 млн. грн. для пересувної виставки в місцевому відділі міліції. Коли картини повернули, доглядачка Неля Нагірна виявила, що повернуто... копії. У Ямпільський музей Сумської области теж звернулися по картини з місцевого управління Служби безпеки України. Після повернення директор музею Алла Мруг побачила, що повернуто нашвидкоруч виготовлені копії. Оригінали ж коштували від 15 до 30 тис. дол. кожен.

Як зарадити пошесті розкрадання національних скарбів? Передовсім в Україні треба мати загальнодержавний перелік усіх предметів, які зберігаються в музеях, щоб відвернути нелеґальний продаж експонатів. Треба також за прикладом інших держав видавати каталоги творів, які перебувають в розшуку. Тепер після крадіжки усі деталі стають таємницею – ніби в інтересах слідства. Насправді така таємничість полегшує вивезення за кордон і продаж на місці вкрадених творів.

І нарешті – виведення скарбів з сховищ, де важко контролювати їхнє збереження, в музеї для широкого ознайомлення з ними громадськости. За приклад мав би послужити „Мистецький арсенал" – проєкт, ініційований у Києві Президентом України Віктором Ющенком з метою створення культурно-мистецького комплексу європейського рівня. 23 серпня в ньому було відкрито першу виставку „Із глибин", присвячену українській скульптурі.

ЖОВТЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Від семінарії – до університету

9 жовтня 1928 року Митрополит Андрей Шептицький заснував у Львові Українську Греко-Католицьку Богословську академію для плекання богословської науки, з особливою увагою на літургічні й інші особливості Сходу, історію унії та догматичні відмінності українських віровизнань. Це була вища школа для українських католицьких кандидатів духовного стану.

Академія продовжила традиції Греко-Католицької генеральної духовної семінарії, заснованої у 1783 році для студентів з Галичини. Семінарія розташовувалась в приміщенні колишнього монастиря домініканок і охоплювала комплекс будинків на тодішньому Галицькому передмісті навпроти Єзуїтської брами, між вулицями Широкою, Сикстуською і Словацького. З часом старі будівлі монастиря було розібрано, крім костела з вежею, внутрішню частину якого перебудовано згідно з вимогами східнього обряду. У 1887 році на місці частини розібраних будинків споруджено головну пошту, а на інших місцях вибудувано двоповерхові будинки Духовної семінарії. Після Першої світової війни половину будинків займала Духовна семінарія, а другу половину – бурса (пізніше гімназія) Малої семінарії.

Академія, за зразком католицьких університетів Заходу, мала два факультети: богословський і філософський. Студії тривали п'ять років. Мови викладання були українська і латинська.

Організатором і ректором академії увесь час був о. Йосиф Сліпий (пізніше – Митрополит). При академії існувала бібліотека й наукові семінари з своїми кабінетами та бібліотеками, музей, відкритий 1932 року.

Серед професорів були Митрополит о. Й. Сліпий, о. д-р Тит Мишковський, о. Теодосій Галущинський, о. д-р Василь Лаба, о. д-р Діонісій Дорожинський, о. д-р Ярослав Левицький, о. д-р Микола Конрад, д-р Микола Чубатий, д-р Іван Крип'якевич та інші.

Академія припинила діяльність у 1939 році з приходом більшовиків і відновила її у 1941-1944 роках. Потім знову була закрита після другого приходу большевиків.

Після закриття в 1944 році цієї академії її місію та функції перейняв на себе Український Католицький університет св. Климентія-Папи в Римі, організований та очолений у 1963 році Митрополитом Й. Сліпим. У 1994 році діяльність згаданої академії було відновлено – під назвою Львівська Богословська академія, яка в 1998 році здобула міжнародну акредитацію.

Урочисте відкриття 26-30 червня 2002 року Українського Католицького університету (УКУ) увінчало зусилля і прагнення Української Греко-Католицької Церкви та українських науковців створити вищий навчальний заклад, який виростав би на ґрунті християнської духовности, культури та світогляду і став би освітнім та науковим центром загального значення, а також місцем екуменічного діялогу й порозуміння в Україні.

Л. Хм.

Церква св. Духа і будинок Греко-Католицької духовної семінарії, переіменованої в Українську Богословську академію – зародок Українського Католицького університету. *Фото: УКУ*

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda". Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Не даймо загинути „Народній газеті“

Конче потрібна допомога „Народній газеті“, яка на 20-му році діяльности опинилася перед загрозою закриття. „Народна газета“ – перше і єдине зі вцілілих покищо незалежних національно-демократичних видань.

Часопис розпочав вихід фактично ще у 1989 році як малоформатне видання „Рух“, з якого і постала „Народна газета“ як видання Народного Руху України за перебудову. Перше число її вийшло у лютому 1990 року (ще до Незалежности), коли все було в руках комуністів. В той час нас переслідували, на газету і Рух нацьковували комуністичну пресу. „Народну газету“ забороняли друкувати на поліграфічних підприємствах Києва.

Невеличка група наших журналістів, практично не отримуючи платні, знаходила сільські друкарні в західних областях України і майже нелеґально друкувала єдину на той час газету, яка боролася за незалежність України. Наші журналісти самі забирали віддрукований тираж, розвозили по Україні і самі з рухівцями розповсюджували на вулицях, постійно наражаючись на небезпеку. Нашим журналістам відмовляли в акредитації у Верховній Раді.

Навіть тоді, коли комуністична влада нам дозволила провести передплату „Народної газети“, друкарні знову відмовилися друкувати газету Народного Руху. 100 тис. наших передплатників чекали газету і таки отримували деякі числа.

Лише після проголошення Незалежности України ті, хто відмовлявся друкувати її, самі прибігли з пропозиціями надати поліграфічні послуги.

Тоді комуністичні газети почали поспішно перейменовуватися, називати себе не органом партійного комітету, а громадсько-політичним виданням.

„НГ“ першою в Україні почала писати про УПА, ще 1991 року видала для своїх читачів брошуру з історії Української Повстанської Армії.

З перших років свого існування, особливо в 1992-1993 роки, ми постійно подавали на сторінках газети розповіді багатьох тоді ще живих свідків Голодомору, сподіваючись, що ці наші матеріяли незабаром ляжуть на сторінки нових історичних книг. Так і сталося.

Коли „Рух“ визначився як партія, „Народна газета“, журналісти якої вбачали своє завдання в об'єднанні національно-демократичних сил для розбудови незалежної України, почала працювати самостійно під гаслом: „За єдність національно-демократичних сил“.

Публікації газети викликали захоплені відгуки не лише у всіх областях України, включно з Кримом, часопис знаний у всіх країнах, де є українська діяспора. Щоб вижити, „Народна газета“ зверталася до читачів за матеріяльною допомогою, і люди надсилали на нашу адресу, хто скільки міг, навіть по кілька гривень. Й от тепер, коли, здавалося б, таким виданням мало бути всебічне сприяння держави, ми не витримуємо світової фінансової кризи.

Державним діячам не до нас – вони мають свої кишенькові видання. І нині, через 18 років післяпроголошення Незалежности України, газета опинилася на межі повного закриття, тоді як антиукраїнські російськомовні видання процвітають, отримуючи допомогу від промосковських сил і навіть з Російської Федерації.

Українці вільного світу, допоможіть врятувати історичну і правдиву українську газету. Наша адреса: п/с 15, м. Київ, 02100 Ukraine. Тел.: (380-44) 332-7477.

За Редакційну раду
„Народної газети“ –

Валентина Малюк,
головний редактор
Київ

Байройтці вдячні „Свободі“

Дякую редакції „Свободи“ за те, що помістили знимку з іменами та прізвищами учасників святкування Дня Незалежности України в Ютиці, Ню-Йорк, (ч. 38) і статтю про наше святкування. Учасникам святкування це сподобалось, бо вони не залишаються забутими.

Також байройтці просили подякувати редакції за статті, які поміщує „Свобода“ про байройтські з'їзди, бо між байройтцями є вже немічні, які на з'їзди приїхати не можуть, але їм приємно прочитати в „Свободі“, що відбувається на цих зустрічах.

Ярослав Ликтей,
Вайтсборо, Ню-Йорк

Мої зустрічі з д-ром Ю. Вассияном

Прочитавши статтю д-ра Івана Гвозда „Шість спогадів про філософа“ (ч. 37) – до 115-річчя від дня народження Юліяна Вассияна, хочу згадати про мою першу зустріч з д-ром Ю. Вассияном, що відбулася першого дня після втечі польських вартових, що доглядали табір „Береза Картузька“. Усі ми збиралися вийти на волю й поспішали залишити табір, боячись, що російські війська зможуть нас наздогнати.

Зауважила я, що в нашій групі львів'ян є людина, яка допомагає д-рові Ю. Вассиянові, котрий був арештований у гарному вбранні, у нових черевиках, так що подорож пішки була для нього неможливою.

Друга зустріч була інакшою: д-р Ю. Вассиян був також у гарному одязі й, може, в нових черевиках, у Кракові, в бюрі на вул. Зеленій.

Ольга Кобзяр,
Гантер, Ню-Йорк

Пам'ятник Кобзареві заховали подалі

Вбивство селянина Валерія Олійника з Голованівського району, у якому звинувачують колишнього депутата Верховної Ради Віктора Лозинського, привернуло увагу до безправности мешканців української провінції, де однією ниткою пов'язані керівники правоохоронних органів, суду, лікарні, інших закладів.

Про вбивство і страшний рівень корупції у згаданому районі писали багато, а от про дії колишнього депутата стосовно українських символів відомо менше. А саме з його подання Голованівська селищна рада напередодні вбивства селянина проголосувала за зняття тризуба з пам'ятника „Щаслива родина“ і заміну його на „серп і молот“. Того ж дня було сплюндровано погруддя Тараса Шевченка, яке стояло на центральній площі селища, а невдовзі зникло зовсім. Сьогодні, після гучних обурень і звернень до селищної ради, радянську символіку з пам'ятника зняли, але тризуб на місце не повернули. Погруддя Т. Шевченка теж розшукали, але замість того, щоб встановити його на колишньому місці, вирішили перенести на подвір'я школи. І вже 1 вересня це рішення було виконане.

Однак, не забарилась і реакція громадськости. Група мешканців Голованівська, в числі яких краєзнавець, священик, пенсіонер, звернулися до Голованівської селищної і районної рад з заявою, в якій зокрема сказано: „З прикрістю і болем дізналися про перенесення пам'ятника світочеві української нації Т. Шевченкові з центральної площі на подвір'я школи, в той час, коли на центральному майдані селища залишається стояти пам'ятник катові українського народу Володимирові Ленінові, на руках якого і послідовників – кров мільйонів наших земляків, дідів і прадідів. Просимо терміново розглянути на сесіях селищної та районної рад питання про знесення в Голованівську пам'ятника-символу колишнього тоталітарного режиму та перейменування центральної вулиці ім. Леніна на вулицю Українських достойників".

З вересня ці заяви були зареєстровані у відповідних канцеляріях. Тим часом мешканці селища і району розпочали збір підписів за ліквідування пам'ятників більшовицькому вождеві, яких тільки у цьому районі налічується п'ять.

Світлана Орел,
Кіровоград

Видано духовну спадщину Митрополита Андрея Шептицького

В доповнення до статті о. Михайла Гринчишина „Моління з приводу свята Державности“ (ч. 39) варто додати, що Єпископ М. Гринчишин є Апостольським екзархом українців Франції, Швайцарії та країн Бенілюксу.

Владика М. Гринчишин очолив редакційну колеґію, яка займається виданням творів Митрополита Андрея Шептицького.

В листі-подяці Комітетові допомоги Україні (Приятелі Руху) за фінансову допомогу в цій справі Владика пише: „Тому 60 років, у 1967 році, Єпископ Іван Бучко призначив мене постулятором беатифікаційної справи Митрополита Андрея. Це призначення є найбільшою ласкою в моєму священичому житті. Це дар провести моє життя в товаристві Богом обдарованої церковної постаті, провідника українського народу на взірець старозаповітного Мойсея“.

Перший том „Пастирські послання“ вийшов в 2007 році. Тепер видано другий том (1,300 стор.) духовної спадщини Митрополита А. Шептицького 1918-1939 років. У цьому томі, крім пастирських послань, уміщено також деякі інші твори з того періоду життя Митрополита.

Ціна книжки – 100 дол. Замовлення можна надсилати на адресу: Educational Foundation „Rukh", 12 Suffolk Ave., Maplewood, NJ 07040 або до Bishop Michel Hrynchyshyn, 21 Ave. Foch, 04300 Vincennes, France.

Роман Ричок,
Мейплвуд, Ню-Джерзі

Шукаємо матеріяли про УГА

Група науковців з Києва і Львова готує до друку книгу про Українську Галицьку Армію. Базою для цього видання є архів УГА, який досі вважався втраченим, але у 1990-их роках був виявлений в одному з архівів Києва. Проте дослідники зустрілися з нестачею ілюстрацій, фотографій.

Архів документів УГА є дуже великий, але фотоархів Галицької армії дуже бідний. Особливо мало знимок старшин-чужинців, які захищали Західньо-Українську Народну Республіку у складі УГА.

Хотілося б через вашу газету звернутися до читачів в Канаді і США з проханням допомоги нам. Можливо, у когось вдома збереглися старі родинні знимки стрільців та старшин Галицької армії. Якщо Ви хочете домогти українській науці, вишліть нам ці знимки для наступного опублікування в книзі.

Якщо фотографія тематично підійде для нашої роботи, ми обов'язково згадаємо її власника у книзі і перешлемо її цьому добродієві.

Особливо нас цікавлять групові і індивідуальні фотографії, де зображені старшини УГА неукраїнського походження. Наша електронна пошта: stoleh@ukr.net.

Поштова адреса: Олег Стецишин, вул. Любінська, 91/131, Львів, 79054 Ukraine.

Олег Стецишин,
Львів

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

НА СОЮЗІВЦІ

Зустрічі колишніх гімназистів відбулися на оселі УНСоюзу

З'їзд колишніх учнів Зальцбурзької гімназії

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – На Союзівці 11-13 вересня відбувся XXI з'їзд колишніх учнів зальцбурзької гімназії. Прибули друзі з України, Каліфорнії, Північної Каролайни. Проминули 64 роки від їхньої юности.

10 вересня, увечорі, в будинку „Полтава" відбулася скромна гостина з нагоди 80-ліття голови комітету з'їзду Павла Палієнка.

В головному будинку на мольбертах були розміщені знімки з попередніх з'їздів. 11 вересня, після вечері, Леся Палієнко провела традиційну „ватру". П. Палієнко відкрив з'їзд, привітав присутніх. Л. Палієнко прочитала уривки з колишніх листів Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Любомира. У тих листах були сердечні побажання, слова дружби, розради і заохочення продовжувати зустрічі.

Учасники з'їзду колишніх учнів Зальцбурзької гімназії.

Опісля Марта Тарнавська, Дарія Семеґен, Ярослав (Сяхо) Криштальський і Ева Сахарук поділилися з присутніми жартами. Дарія Зєлик майстерно передала гумореску Едварда Козака „На свєто тата". Іван С. Карк розповів про його відвідини Патріярха Любомира в Києві. На „ватрі" не бракувало вина і солодкого.

12 вересня, після полудня, Ірена Стецура, яка прибула з Києва, зробила доповідь „Сучасна Україна", у якій поділилась цікавими новинами. Доповідь викликала багато запитань і жваву дискусію.

Після доповіді відбулися ділові сходини. П. Палієнко запросив на голову І. С. Карка, на секретаря – Сергія Сахарука. Наталка Дума прочитала протокол XX з'їзду. Присутні прийняли протокол оплесками. Влодко Воловодюк подав стан каси.

Постало питання наступного з'їзду. У 2010 році припадає 65-річчя заснування української реальної гімназії у Зальцбурзі.

Зголосилися очолити комітет Е. і С. Сахаруки, а до помочі їм – Уляна Дячук, Л. Палієнко і В. Воловодюк. Заплановано провести з'їзд у вересні 2010 року.

Увечорі, перед бенкетом, в залі „Веселки" зроблено спільні знімки.

Бенкет відбувся в їдальні головного будинку. П. Палієнко привітав присутніх, о. Юрій Базилевський (колишній учень) провів молитву. Провід вечора перебрав Я. Криштальський. Він назвав учнів, які прибули на з'їзд, і згадав тих, які відійшли у вічність. В липні залишили земне життя однокласники Євген Змий і Наталка (Ляля) Головінська-Танін. Присутні хвилиною тиші вшанували їхню пам'ять.

З Києва електронною поштою надійшов привіт від Патріярха Любомира. Ведучий програмою прочитав листа, у якому зокрема було сказано: „Прикро мені, що з Вами не зустрінуся, але хочу запевнити Вас, що духом буду з Вами, а особливо в молитвах. Сердечний Вам привіт. Ваш Любомир".

А далі майстер церемонії забавляв учасників бенкету веселими спогадами і анекдотами. Д-р Олександер Білик прочитав гумореску „Бережіться отих розбещених собак". До танців грав Степан Бен. Л. Палієнко і Я. Криштальський затанцювали фантастичний танець, а заохочені присутні теж закружляли під звуки музики.

Л. Палієнко подякувала шефові кухні Андрієві Соневицькому за вибагливу і смачну вечерю та роздала щасливцям виграші з льотерії.

13 вересня, в неділю, о. Володимир Пісо відслужив Службу Божу, а опісля, з о. Ю. Базилевським – Панахиду за покійних професорів, подруг і друзів гімназії.

Під час полуденка Л. Палієнко роздала знімки на спогад, П. Палієнко, закрив зустріч і „ґімназисти" повернулися до щоденних обов'язків.

Анна Максимович

З'їзд колишніх учнів п'яти гімназій

Учасники зїзду байройтців на Союзівці 14 вересня (сидять зліва): Галина Ратич, Неоніла Лехман (стоять зліва): Марія Лавро, Зоя Турчин, Іванна Луцишин, Люба Сілецька, Євген Кулик, Ростислав Ратич, Дарія Леськів, Світлана Недільська, Борис Захарчук, Дарія Мурій, Лідія Дихдала, Богдан Бартків, Слава Білас, Дарія Федак, Александер Леськів.

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – На Союзівці 14-16 вересня колишні учні Байройтської гімназії вперше об'єдналися з колишніми учнями чотирьох інших гімназій – з Берхтесґадену, Карлсфельду, Ляндсгуту і Реґенсбурґу.

Вечірку дружби започаткували байройтці – господарі вечора. Усі зійшлися на коктейль і перекуску. Програму з'їзду опрацював Ігор Сохан. Зустріч тривала повних три дні, погода дописувала, було соняшно і тепло.

У понеділок відбулося офіційне відкриття зустрічі, яким провадив І. Сохан.

Найкращою точкою дня була доповідь Олександри Савин про творчість Володимира Івасюка, переплетена музикою В. Івасюка, награною на плиті „Намисто" під проводом Петра Круля. Цей монтаж зворушив серця і залишив незабутній спомин про велику творчість композитора. Опісля у залі „Веселки" відбувся коктейль, влаштований берхтесґаденцями під кличем „Запізнайся!". Це був час розваг, знайомств і споминів.

Кожний день був особливим і емоційним. Спільні зустрічі на чужині мають глибшу ціль і мету. Вони не тільки дають можливість зустрічати давніх друзів і робити нові знайомства, а й ділитися теперішним активним життям і працею в громадських організаціях.

З'їзд другого дня закінчився бенкетом, концертом і забавою.

Під час бенкету виступив канадський бандурист-контрабас Володимир Мота, який захопив присутніх чудовим голосом і грою на бандурі, виконуючи низку творів, включно з композицією Ігора Соневицького.

Під звуки музики і співу оркестри „Нові обрії" усі гарно забавлялися, а коли пролунала пісня „Вже осінь", полинули до минулих незабутніх днів молодости, пригадали юну любов, радісні і сумні хвилини.

Прощальна ватра завершила з'їзд. Вечір був повний розповідей, співу і жартів.Під кінець П. Круль розвеселяв присутніх дотепами.

Ця зустріч злучила всіх в одну родину. Усі залишились з найкращими спогадами і з вірою у наступну зустріч, яку вирішено знову провести спільно з іншими гімназіями.

Надія Шаран

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

Відбулися скорботні моління за померлих від Голодомору

ЧИКАҐО. – 20 вересня українська громада молилася в Православній церкві св. Андрія, що в Блумінґделі, а відтак – біля пам'ятника жертвам Голодомору, що стоїть на майданчику біля церкви, за спокій душ невинних жертв, що померли в 1932-1933 роках унаслідок здійсненого комуністичним режимом Голодомору.

Моління почалися соборною Літургією, яку служив Архиєпископ Олександер Биковець в сослужінні настоятеля церкви о. митрофорного протоєрея Віктора Полярного та о. протоєрея Ярослава Василика. Співав хор під дириґентурою д-ра Василя Трухлого. Під час Літургії промовляли о. В. Полярний та Владика О. Биковець, який сказав, що треба домагатися від Росії, яка являється спадкоємцем СРСР, відшкодувань за великі жертви, що їх зазнав український народ.

Після Літургії була відслужена Панахида, у якій брали участь представники численних релігійних та громадських організацій з прапорами та коругвами. Тамара Кузик-Сорті прочитала список організацій та товариств, що прилучилися до скорботних відзначень Голодомору.

Віче біля Пам'ятника жертвам Голодомору.

Біля пам'ятника жертвам Голодомору промовляли голова Ілинойської фундації Голодомору-геноциду Микола Міщенко та Генеральний консул України в Чикаґо Костянтин Кудрик.

Завершенням скорботних відзначень був голодний обід в церковній залі, під час якого присутні слухали доповідь професора Ілинойського університету д-ра Володимира Чумаченка, який доповнив доповідь споминами про Голодомор 89-літньої Катерини Черняк – свідка цього жахливого злочину Москви.

Під кінець голодного обіду були нагороджені грамотами за поширення інформації про Голодомор Іванна Горчинська, Василь Калін, Микола Кочерга, Т. Кузик-Сторі, Мирон Куропась, Юрій Мицик, Катерина Міщенко-Мицик. Нагороди вручили Ліда Ткачук та М. Міщенко.

Лука Костелина

Скорботні моління української громади в Православній церкві св. Андрія. *Фото: Лука Костелина*

ВАЖЛИВА ДАТА!

14 ЛИСТОПАДА 2009 р.

Вшанування 76-ої річниці Ґеноциду в Україні у 1932-33 рр.

одного з найгірших актів жорстокости одних людей проти інших, і, мабуть, найбільш жахливих прикладів використання харчів, як зброї.

Щорічне вшанування **Ґеноциду в Україні у 1932-33 рр**. відбуватиметься

в суботу, 14 листопада 2009 р. о год. 2-ій по полудні у Катедрі Св. Патрика в Ню Йорку.

Ми закликаємо нашу громаду, зокрема молодь, взяти участь у цих відзначеннях, а тим самим вшанувати мільйони невинних жертв, які загинули в результаті радянської політики примусової колективізації.

За більш детальними інформаціями просимо контактуватися з Крайовою Канцелярією УККА по e-mail: ucca@ucca.org або телефонічно: (212) 228-6840.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Новини з західних штатів США

Вперше за 50 років

СІЕТЛ, Вашинґтон. – Історична подія відбулася у православній громаді міста – вперше за 50-літню історію відбулася Архиєрейська Служба Божа з участю Владики Даниїла, Єпископа Західної єпархії Української Православної Церкви у США.

Візита високого духовного гостя мав діловий робочий і святковий характер. Йшла мова про щонедільну Службу Божу і офіційну реєстрацію православної парафії, її сталого пароха. Ці та інші питання обговорювалися протягом трьох днів і отримали позитивні рішення.

Владика Д. Зелінський розповів на зустрічі про місійну працю єпархії.

Український фестиваль у Портлянді

ПОРТЛЯНД, Ореґон. – Парафіяни Православної місійної парафії св. Трійці та Української греко-католицької церкви Зарваницької Божої Матері в Сієтлі 12 вересня взяли участь в українському фестивалі у Портлянді, Ореґон.

Шість років підряд Православна церква св. Івана Хрестителя в цьому місті проводить цей захід, щоб показати культуру, національні та християнські традиції українського народу, а при нагоді зібрати фонди для розвитку громади і парафії. Вареники, пельмені, салати, торти – усе було до вибору. Молодь брала активну участь у фестивалі.

Виступили молодша група танцювального колективу „Барвінок", хор Православної місійної парафії св. Трійці з Сієтла, відомі у громаді солісти-виконавці Ярослав Ржиський та Ольга Зайчковська, музикант Василь Уршуляк.

Леся Прокіпчук

Владика Даниїл Зелінський спілкується з молоддю в Сієтлі.
Фото: Микола Романюк

На відкритті фестивалю в Портлянді виступає о. Іван Петрущак, настоятель православних місії і церкви. *Фото: Микола Романюк*

Президент СКУ Євген Чолій відвідав українців Фінляндії і Великобританії

Виступ Євгена Чолія в Аштоні, Великобританія, під час відкриття меморіяльної дошки жертвам Голодомору.

У церкві Успення Пресвятої Богородиці в Манчестері, Великобританія, (зліва): Євген Чолій, о. Євген Небесняк та Володимир Шляхетко.

Зустріч у Гельсінкі, Фінляндія, (зліва): Тетяна Гасик, Денис Перцев, Євген Чолій, Андрій Дещиця та Генадій Наумов.

ТОРОНТО. – 11 вересня у Гельсінкі, в приміщенні Посольства України у Фінляндії, відбулась зустріч президента Світового Конгресу Українців (СКУ) Євгена Чолія з представниками Посольства України та з керівництвом Товариства українців у Фінляндії.

В зустрічі взяли участь Посол Андрій Дещиця та консул Юрій Рубашов, голова Товариства українців у Фінляндії Денис Перцев, секретар Генадій Наумов та культурно-освітній референт Тетяна Гасик.

Члени Товариства українців у Фінляндії подали загальну інформацію про організацію. У Фінляндії проживає понад 2,000 українців. Товариство українців у Фінляндії, яке утворилось 12 років тому і натепер нараховує у своєму складі понад 50 осіб, проводить Шевченківські зустрічі, літературні вечори, різдвяні святкування, українські вечорниці.

Минулого року українці Фінляндії спільно вшанували пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років. Тепер вони працюють над відновленням української кляси для дітей та над здійсненням проєктів щодо створення українсько-фінського словника і перекладу українських книг фінською мовою.

У ході зустрічі було обговорено стан українсько-фінських відносин, у тому числі надання віз громадянам України.

12-15 вересня президент Світового Конґресу Українців відвідав українців Великобританії у Аштоні, Манчестері, Болтоні та Лондоні. Вн побував у різних українських інституціях, де мав зустрічі з українськими громадами і їх провідниками, знайомився з місцевим життям, поінформував про завдання СКУ і його діяльність.

Подорож організував Союз Українців у Великій Британії (СУБ), який має 31 відділ та 18 осередків у 49 місцевостях країни.

12 вересня Є. Чолій взяв участь в освяченні меморіяльної таблиці жертвам Голодомору на будинку Українського дому в Аштоні, і виступив з промовою. Освячення провів о. Ярослав Рій.

Є. Чолій мав зустріч з головою місцевого відділу СУБ Стефаном Волошанським, секретарем Петром Ревком, головою Крайового комітету в справі відзначення Голодомору Богданом Ратичем та з о. Я. Роєм. Під час зустрічі з радником округи Теймсайд Венді Брелзфордом Є. Чолій порушив питання про визнання у Великобританії Голодомору геноцидом українського народу.

13 вересня Є. Чолій побував на Службі Божій у церкві Успення Пресвятої Богородиці в Манчестері, де виступив перед громадою. Він також відвідав Український культурний центр, де мав зустріч з головою відділу СУБ Володимиром Шляхетком.

13 вересня Є. Чолій узяв участь у відзначенні 18-ої річниці Незалежности України у Болтоні. Під час святкового концерту він виступив з промовою, привітав голову відділу СУБ Болтону Любомира Мазура та оглянув Український дім.

14 вересня президент СКУ мав зустріч у Лондоні з генеральним секретарем СУБ Федором Курляком, побував у Лондонському відділі Української служби Бі-Бі-Сі, де дав інтерв'ю редакторові відділу новин Богданові Цюпину і ознайомився з працею цієї служби.

У приміщенні Посольства України у Великобританії Є. Чолій зустрівся з радником-посланником В'ячеславом Яцюком. Вони обговорили питання співпраці СКУ з Україною.

Є. Чолій відвідав головне бюро СУБ, де оглянув бібліотеку і архів ім. Тараса Шевченка у супроводі куратора Людмили Пекарської. Відтак він виступив перед українською громадою Лондону з промовою про працю СКУ, спілкувався з головою відділу СУБ у Лондоні Богданом Терлецьким.

15 вересня президент СКУ побував у приміщенні Української інформаційної служби, де мав зустріч з її головою о. Миколою Матвіївським і членом президії ради СУБ Володимиром Карпинцем, оглянув музей Степана Бандери та друкарню газети „Шлях перемоги".

Світовий Конґрес Українців

Благодійний сніданок на користь знедолених дітей з України

НЮ-МІЛФОРД, Ню-Джерзі. – Меріен Ольсен з Міжнародного інституту культури запрошує приєднатися до її програми допомоги дітям в Україні „Нова надія для дітей". Вона каже: „Я закликаю Вас знайти у Вашому серці милосердя і допомогти знедоленим дітям України – сиротам або покинутим батьками".

М. Ольсен запрошує на сніданок „Лицарі Колюмба" – станиця 3814 св. Йосифа, у залі при 199 River Rd., New Milford, NJ, в неділю, 25 жовтня, від 8:30 ранку до 1:30 год. по полудні.

Вхід для дорослих – 6 дол., для дітей – 3 дол. Можна також купити квитки льотерії або пожертвувати гроші.

Чеки слід виписувати на „New Hope for Children" і висилати до М. Ольсен на адресу: Maryanne Olsen, 740 Plympton St., New Milford, NJ 07646. Електронна пошта: newhopeforchildren@verizon. net.

Приємно проведений ранок, смачний сніданок, гарне товариство і виконання українських пісень (співатимуть сестри Павлишини) залишить добрий спогад, а діти в Україні дістануть допомогу.

Божена Ольшанівська

Запрошуємо на „День еміґранта"

ЮНІОНДЕЙЛ, Ню-Йорк. – 42-ий відділ Організації оборони чотирьох свобід в Україні на Лонґ-Айленді, Ню-Йорк, чи не вперше в українській діяспорі проводить 18 жовтня „День еміґранта". Ця імпреза має показати нам, як важко було організувати і розбудовувати „американську Україну" і як легко її можна втратити. Буде також розвагова частина, яка включає спільний сніданок, обід, мистецьку частину і забаву.

„День еміґранта" відбудеться в залі Українського парафіяльного центру. Адреса: 226 Uniondale Ave., Uniondale, NY.

В програмі – сніданок об 11-ій год., офіційна частина – о 1-ій год., мистецька частина і забава. За інформаціями звертайтесь до Дмитра Трояновського на тел.: (516) 674-3675, Степана Куницького – (516) 804-3389, Катерини Мицьо – (516) 293-7861 або (516) 565-2393).

Катерина Мицьо

Генеалогічний проєкт „Альберта-Україна“: нові досліди

ЕДМОНТОН, Канада. – Після успішного початку в травні 2008 року, проєкт „Документування церковної спадщини в сільських поселеннях Альберти“ продовжується в 2009 році. Починаючи з червня 2009 року, польові дослідники відвідали парафії, розташовані з північної сторони ріки Північний Саскачеван, в районі Смокі-Лейку.

Було задокументовано ще 20 церков. Впродовж двох літніх періодів дослідники зафотографували і задокументували загалом 40 церковних парафій в східньо-центральній Альберті. Дослідники вже мають 5,500 світлин, 30 карт і базу даних поховань на цвинтарях. Користуючись розробленим дослідниками посібником для польових, учасники проєкту могли зафотографувати і описати 160 пам'ятників на день.

Дана ініціятива координована Генеалогічним проєктом „Альберта-Україна“. Головною метою проєкту є систематично реєструвати та фотографувати надмогильні пам'ятними і знаки в східньо-центральній Альберті. Фотографії і відповідна інформація будуть доступними в інтернеті для осіб, які хочуть довідатися про історію і членів своєї родини. Проєкт „Документування церковної спадщини в сільських поселеннях Альберти“ надає чудову нагоду доповнити церковні і громадські святкування 100-річчя парафій. З іншої сторони, світлини й зібрана історична інформація доможуть зберегти історію громад, пов'язаних з церквами, де служиться Свята Літургія лише раз або два рази на рік.

Дослідники просять читачів сконтактуватися з бюром Генеалогічного проєкту „Альберта-Україна“, щоб домовитися про час дослідження їхніх церков.

Генеалогічний проєкт „Альберта-Україна“ був заочаткований завдяки фінансовій підтримці Льотерійного фонду Альберти. Плідною діяльністю проєкт завдячує своєму постійному партнерству з Братством українців-католиків Канади (БУКК) Едмонтонської єпархії та едмонтонському відділові Товариства українців-самостійників (ТУС). Ці організації надали щедру підтримку і ресурси, які допоможуть задокументувати церковну спадщину в сільських околицях Альберти. Цього року цей проєкт додатково фінансує Союз українців-самостійників в Альберті і морально підтримує Рада спадщини Смокі-Лейку.

Для отримання подальшої інформації можна звернутися до Давида Маковського на телефон (780 431-2324) або е-поштою на адресу: AB-Ukraine.Genealogy@gov.ab.ca"або поштою на адресу: Alberta-Ukraine Genealogical Center (Центр генеалогічних досліджень „Альберта-Україна“), Old St. Stephen's College, 8820 – 112th Street, Edmonton, AB T6G 2P8 Canada

Давид Маковський

Зустріч ветеранів на оселі ОДВУ

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія. – Традиційне дивізійне „Печення бараболі“ відбулося 19 вересня на оселі Організації Державного Відродження України (ОДВУ) ім. Олега Ольжича.

О 1-ій год. по полудні гості зійшлися у великій залі, де були різного роду смачні українські страви, які приготували Кляра Хомин і Надя Андрейко. Позаду горіла ватра, в жеврінні якої пеклася бараболя, а недалеко в залізній печі смажилося порося. Отже, кожен мав частування до свого смаку і вибору.

Під час споживання відмінних страв, звучала українська милозвучна музика у виконанні на акордеоні Володі Сузоненка. Значна кількість мелодій нагадувала часи Другої світової війни та український народний спів.

Назагал було доволі гумору і сміху. Всі зустрічали своїх знайомих і членів родини, згадували старі часи. З особливою увагою зустріли вже малу горстку ветеранів Першої Української Дивізії Української Національної Армії.

Коли вже вся чарівна довколишність була освітлена останнім промінням сонця, В. Сузоненко заграв останню пісню на прощання, і відпочилий та задоволений люд почав розходитися додому.

Усі мали надію знову побачитися на наступній зустрічі.

Богдан Пастушак

58-ий здвиг Спілки Української Молоді

Члени Крайової управи СУМ та почесні гості здвигу.

Учасники здвигу прибувають на Богослуження.

Виховно-мистецький табір під час концерту. Фото: Оксана Бартків

Голова Крайової Управи СУМ Андрій Бігун вітає Владику Павла Хомницького.

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – На оселі Спілки Української Молоді (СУМ) 4-6 вересня відбувся 58-ий Всеамериканський маніфестаційний здвиг під кличем „Хто борець, той здобуває світ". Святкова програма розпочалася Архиєрейським Богослуженням, яке відслужив Владика Павло Хомницький.

На площу перед трибуною на святковий апель прибули 360 учасників здвигу з усіх сумівських осередків США і з Канади. Бунчужний здвигу Никола Луцак звітував голові Крайової управи СУМ Андрієві Бігунові.

Розпочав святкову програму Юрій Микитин – комендант здвигу. Він представив почесних гостей. Колишній голова Світової управи СУМ, довголітній виховник Осип Рожка привітав всіх учасників і нагадав, що здвиг проходить у 60-ту річницю створення СУМ в Америці та відзначає річниці народження Степана Бандери і Симона Петлюри, ряд історичних подій. До присутніх звернулися А. Бігун, консул України в Ню-Йорку Богдан Мовчан, заступник голови Організації оборони чотирьох свобод України Степан Качурак, голова Крайової Пластової Старшини в США Петро Ставничний. Закінчилася ювілейна частина маршем перед трибуною під звуки оркестри „Батурин" з Канади.

Під час обіду було вручено подарунки від кредитівки СУМ в Йонкерсі, Ню-Йорк, Союзу українців-католиків „Провидіння" та персональний подарунок для СУМ від найстаршої сумівки Марії П'ятки. Відтак відбувся святковий концерт, участниками якого були гурти осередків СУМ – танцювальний ансамбль „Україна" з Чикаґо, хор „Пролісок" з Торонто, хор „Пролісок" з Йонкерсу, танцювально-драматичний ансамбль з Дітройту, танцювальний ансамбль з Пасейку, співочий ансамбль з Ґошену, Ню-Йорк, солістки Христина Міґелич з Клівленду та Зоряна Зарицька з Ню-Йорку.

Велику частину програми було відведено для мистецького табору, який протягом двох тижнів проходив на оселі. Таборовики вивчали народне мистецтво України: вишивку, плетіння ґерданів, писання писанок, а під час здвигу вони показали те, чого навчилися. А на спортовій площі відбулися змагання з футболу.

Завершенням здвигу став виступ колективу „Спалений театр" з осередку СУМ в Чикаґо. Після вистави всі забавлялися під звуки оркестри „Ґрім" та дуету „Зукі та Майк".

Оксана Бартків

Антологізація...

(Закінчення зі стор. 5)

фраґменти, укладаючи з них власний сюжет цілої книжки.

Якщо від початку антології намагалися представити „усю" літературу, нарощуючи кількість авторів (від 42 в „Акордах" до 134 в „Українській Музі"), то появу нової (модерної) літературної спільноти у межах національної літератури першим проголосив Іван Франко: його „Акорди" (Львів, 1903) мали підзаголовок „Антологія української лірики від смерти Шевченка". Це перша антологія, де І. Франко присутній без Т. Шевченка, а також спроба відповісти на питання, чи існує українська література після Т. Шевченка, іншими словами, чи спромоглася вона на таке ж потужне оновлення, яке Т. Шевченко зробив самотужки.

Радянський антологізаційний проєкт розпочався 1948 року публікацією антологій української радянської поезії і новелі. Згодом була антологізована українська радянська п'єса (1949-1955), оповідання (1960), балада (1964), байка (1966) і з деяким запізненням – сонет (1976). У 1951 та 1957 роках з'являлися нові видання антологій поезії – однотомне й чотиритомне (в упорядкуванні Максима Рильського). Більшість цих проєктів готували колективи працівників Академії наук. Протягом менш ніж 20 років був вибудуваний канон не тільки авторів і творів, а й жанрів, взорований в основному на реалізм і романтизм XIX ст., з додатком клясицистичного (чи радше клясичного) сонета. Надалі цей канон доповнювався новими іменами й текстами, але принципи його залишалися непорушними: від початку 1980-их років з'являються лише перевидання українських радянських антологій – п'єси (1981), байки (1983), балади (1984) й поезії (1984-1986).

Усі згадані видання містять твори сучасників, зокрема й упорядників, що часто самі були письменниками. Це притаманне також післярадянським і окремим діяспорним антологіям: вони змагаються за наше літературне „тут" і „тепер". Наприклад, спонукуваний радянською антологієтворчістю, Богдан Кравців видав 1967 року у Ню-Йорку антологію „Шістдесят поетів шістдесятих років", звільняючи тогочасну поезію від ідеологічних і естетичних обмежень.

Разом з тим на еміґрації і в порадянській Україні з'явилося чимало видань, що віддавали „борг пам'яті" замовчаним чи замученим письменникам, відшкодовуючи минулі втрати. Як приклад – „Слово і зброя: антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 років" Леоніда Полтави, видана 1968 року в Торонто.

Та все ж найвідомішим є „Розстріляне Відродження" Юрія Лавріненка, паризьке видання 1959 року, півстолітній ювілей якого вшановували як непересічну суспільно-літературну подію. Цю книжку не раз перевидавали, її назва увійшла до підручників, а вміст – до навчальної програми школярів і студентів-філологів. Та за чотири роки до виходу „Розстріляного Відродження" згадуваний Б. Кравців видав у Ню-Йорку „Обірвані струни" („антологію поезії поляглих, замучених, розстріляних і засланих, 1920-1945"). Ю. Лавріненко не включив до свого видання 22 поетів, що були представлені у Б. Кравцева і фізично знищені радянським режимом. Натомість він умістив твори Павла Тичини, М. Рильського, Володимира Сосюри, Миколи Бажана, демонструючи у цей спосіб не тільки фізичні втрати, але й естетичні здобутки того періоду. Якщо Б.Кравців показує „їхнє минуле" – перелік біографій, що не можуть бути продовжені, то Лавріненко формує „наше минуле" – певну традицію, яку ми можемо продовжувати і розвивати.

Література розвивається не через повторення, а завдяки творенню нового, у протистоянні і навіть бунті. Уже десятиліття діяспора заявляє про існування нового літературного явища – української діяспорної літератури, що засвідчує поява „Координат" – „Антології сучасної української поезії на Заході" в упорядкуванні Богдана Бойчука і Богдана Рубчака.

Згодом і ця рамка літературної тотожности виявилася надто загальною – і вже антологія „Поза традиції" (антологія модерної української поезії в діяспорі, 1993 рік), яку уклав Богдан Бойчук, проголосила нову якість на загальному літературному тлі – як зробив свого часу І. Франко.

В Україні від кінця 1980-их років антології числяться десятками. У час кризи історії літератури як єдиної цілісної й концептуальної розповіді, антології стають засобом швидкого реаґування на зміни естетик і етик.

Зміни відбуваються так стрімко, що два літературні покоління проголошують себе з розривом у чотири роки: „Вісімдесятники" Ігоря Римарука з'явилися 1990 року в Едмонтоні, „Дев'ядесятники" Івана Андрусяка – у 1994-му, окремим випуском журналу „Перевал" в Івано-Франківську (десь тоді формувалися і „Дев'ятдесятники" Василя Махна, що з видавничим запізненням з'явилися 1998 року у Тернополі).

Чи не єдиною спробою переосмислити „всю" сучасну літературу після розпаду радянського канону став спільний проєкт Юрія Андруховича і Володимира Єшкілєва „Повернення деміургів" (Івано-Франківськ, 1998) – „Мала українська енциклопедія актуальної літератури" з об'ємним антологійним додатком. Цей проєкт проголошував постмодернізм разом з його принципами гри, розмаїття, варіятивности, хоч за способом проголошення – „деміургійним", ніцшевсько-волюнтаристським, з побудовою нової літературної єрархії – він радше талановито вивершував епоху модернізму.

Новий тип упорядника, що з'являється в українській літературі XXI ст., керується не стільки волею, скільки смаком. На зміну тому, хто „при каноні стояв", приходить автор-читач, готовий поділитися власним і неповторним читацьким досвідом. Він не претендує на всеохопність і правоту, а радше користає зі свого права компонувати ориґінальні книги за принципом приватної колекції – саме під такою назвою розпочав у 2002 році свій видавничий антологійний проєкт Василь Ґабор.

На власний внутрішній сюжет спирається також антологія „В іншому світі" Ольги Лучук, що представляє двома мовами (українською й англійською у перекладах Вірляни Ткач і Ванди Фипс) українську поезію двох останніх століть, залучену у театральні постановки Мистецької групи „Яра" (Львів, 2008). Видання не відтворює і не перетворює ані українського літературного, ані перекладацького канону – воно представляє відомі поезії у невідомих контекстах, як частину неповторного дійства, що відбувається тільки тут і тепер – як особиста творчість перекладачів-укладачів.

На цьому ефекті – несподіваної зустрічі й подиву – побудовані також англомовні антології, що з'явилися у післярадянський час і вмістили твори авторів, які пишуть сьогодні різними мовами й у різних країнах, однак, мислять себе як певну спільноту, цікаву насамперед внутрішніми відмінностями.

Останньо в Україні з'явилися також антології, що представляють літературу окремих національних меншин – російської, єврейської, кримсько-татарської і незалежно від мови існують у спільному літературному контексті, що не тільки впливає на їхнє сприймання, але й сам змінюється від їхньої присутности.

Антологія існує в новій українській літературі близько 130 років, і популярність її лише зростає. Вона є одним з тих модерних проєктів, які допомагають знайти відповідь на питання, чим є національна література, а згодом стають засобом її розвитку і творення нових ідентичностей всередині цієї літератури.

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Жовтень 2009 року, ч. 110

Олег Романчук: системний аналіз і журналістика

Олег Романчук

З особливим зацікавленням я взяла до рук книжку Олега Романчука „Системний аналіз у журналістиці". Адже я знаю автора як шеф-редактора журналу „Універсум" – одного з найкращих українських часописів. Уже тепер книгу називають однією з найкращих в Україні, порівнюючи з „Маніпуляцією свідомістю" Сергія Кара-Мурзи. Видання увійшло до Короткого списку номінації „Обрії" (розділ „Спеціяльна література") X Всеукраїнського рейтинґу „Книжка 2008 року ".

Автор запропонував трактування суспільства як самоорганізовувальної системи, і наголосив, що саме інформація стає стратегічним товаром XXI ст., особливо підкресливши деінтелектуалізацію як головну небезпеку для України. Сьогоднішній стан українського суспільства названо невизначеним та запропоновано методи виходу, зокрема і через засоби масової інформації як носіїв і творців інформації.

Нинішня Україна трактується як „соціяльно-політична система, що опинилася в стані внутрішньої і зовнішньої несумісности", а це руйнує цілісність системи і може призвести до її загибелі. Дуже точно помічено, що новітня моральна втома, зневіра, перетворення суспільства у натовп, примітивізація друкованого з орієнтацією на посереднього споживача не сприяють розвиткові. Людина впадає у спустошеність, дезорієнтується через втрату ідеалів, відбувається розпад її особистости. За спостереженням автора, це явище має проґресуючий характер, особливо в період виборів.

Він пише: „Нинішній морально-психологічний стан України можна охарактеризувати як хиткий, розгублений і нервозний. Він дуже легко може призвести країну на грань національної катастрофи".

Як наслідок розпаду особистости у суспільстві утворився цільовий вакуум, що веде до загальної деґрадації („на наших очах українці перетворюються на натовп"). Додамо, що такий стан апатії – політичної, на нашу думку – Україна переживає саме нині, перед найближчими виборами, коли пересічного громадянина майже неможливо зацікавити жодними програмами жодного кандидата. Тому книга автора – своєрідний психологічний зріз стану суспільної свідомости, який може конкурувати з найточнішими соціологічними опитуваннями. Ставиться діягноз: ми – духовно ослаблена нація, позначена психікою скепсису, нігілізму, відчаю і безнадії.

Цікаві також думки щодо штучного інтелекту та соціяльної безпеки його створення, філософії комп'ютерної цивілізації. Актуально звучать розділи про ролю засобів масової інформації у боротьбі з корупцією та бюрократизмом.

Серед феноменів самоорганізування суспільства журналіст називає мову, культуру, простежує різні аспекти ідентичности. Автор вважає, що системній організації сучасної України заважає відсутність єдиної ідентичности, її незформованість, і в цьому контексті засуджується тривкість історичних та політичних мітів, маніпулювання свідомістю, інформаційна монополія, поширення неправдивих даних, консерватизм мислення.

О. Романчук вдало переносить загальні принципи й закони самоорганізовувальних систем (стан невизначености, сумісність і несумісність систем) на основі засади творення громадянського суспільства, арґументує, що вагомим чинником демократизації суспільства є свобода засобів масової інформації в усіх її видах, виявах і жанрах.

Звичайно, стан невизначеності вигідний саме владі, адже дезорієнтованим та позбавленим цінних орієнтирів суспільством легко управляти, формувати суспільну свідомість та спрямовувати думки людей у бажаному напрямку. Тому нищиться індивідуальність, бо легше мати справу з „масами". Особливо імпонує думка: „Саме деґрадація особистости стала першопричиною затяжної соціяльно-економічної, правової, політичної кризи в українському суспільстві".

Як представник аналітичної журналістики, автор обстоює її потребу в сучасному інформаційному просторі, вважаючи, що саме вона здатна змінювати систему: „Зникає аналітика, що не дає можливости громадянам зрозуміти, що ж насправді відбувається в країні". Цікаве дослідження, вміщене у додатку, у якому наводиться ефективність застосування методу системної аналізи на прикладі зворотнього зв'язку між журналістом і читачем в інтернеті.

Це вкрай потрібне для України видання з'явилося завдяки фінансовій допомозі Фундації ім. Івана Багряного, широко знаної завдяки успішній реалізації своїх численних благодійних видавничих проєктів.

Люба Василик

Щиро дякуємо за підтримку!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви такі особи: 1,100 дол. – **Леонід Мостович** (з них 1,000 дол. на видання збірки спогадів відомих осіб Волині та Полісся); 200 дол. – **Степан Панчишин** для сиріт України в пам'ять третьої річниці відходу у вічність його дружини св. п. Зені Панчишин; по 100 дол. – **Микола Сороколіт** та **Лідія й Анатолій Валюх-Брантони** – для сиріт Дніпропетровська, **Іван Юхименко –** на побудову пам'ятника жертвам Голодомору 1933 року в Миргороді на Полтавщині; по 30 дол. – **Віталій Шумаков** та **Анна Бойчук,** для сиріт на плоди і городину в Дніпропетровську т**а Олена й Іван Свириденки –** на видання книги „350-річчя Конотопської битви".

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й просить українську громаду й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати в Україні видавати книги на теми, які були заборонені, надавати допомогу школам, пресовим органам, сиротам та ін.

Газета „Літературна Україна" Спілки письменників України деякий час друком не появлялася через брак фондів. Фундація вислала газеті 2,000 дол. Працівники „Літературної України" прохають українську громаду допомогти їм своїми пожертвами.

Пожертви можна присилати на адресу Фундації. Чеки мають бути виписані на Фундацію, яка звільнена від федерального податку, а гроші будуть переслані за призначенням.

Коли ж згадаєм про своє?

Фільм Володимира Бортка „Тарас Бульба", пасинка драматурга Олександра Корнійчука, російського режисера, який, до речі, починав свій мистецький шлях у Києві, викликав широкий і неоднозначний резонанс – це апологетика „єдінонедєлімого пространства" і дивовижна суміш голівудської технології з „істінно-русскім" розмахом, помноженим на державні гроші Росії.

Але за день перед презентацією московського „Тараса Бульби" відбулась телевізійна презентація українського художнього телевізійного фільму „Дума про Тараса Бульбу".

Створений за приватні українські гроші, з українськими акторами театру ім. Володимира Магара, українським режисером і продюсером Євгеном Березняком та режисером-постановником Петром Пінчуком (співавтором сценарію став відомий український поет і драматург Л. Тома), український телефільм „Дума про Тараса Бульбу" залишився поза увагою українських засобів масової інформації та поціновувачів мистецтва, які один з-поперед одного питали: а де ж наша відповідь Москві? А між тим, телевізійна програма після показу фільму на 1-му національному каналі засвідчила непідробний інтерес глядачів до роботи українських мистців, які вдячні Фундації Івана Багряного за моральну і матеріяльну підтримку.

Головну ролю у фільмі зіграв популярний український актор театру і кіна Михайло Голубович, якого глядач пам'ятає в кількох фільмах на тематику творів Миколи Гоголя.

Випущено диски з фільмом, які розійшлись у вільний продаж по всій Україні. До цього долучились Товариство з обмеженою відповідальністю „Голд продакшен" та „Українська ДіВіДі Компанія".

Купуйте видання Фундації

У видавництві „Смолоскип" в Києві готується до друку другий том книги Василя Гришка „Карби часу", а Сергій Козак – колишній редактор газети „Українські вісті" – готує до друку статті і листування Михайла Воскобійника. В. Гришко і М. Воскобійник в певні роки очолювали Українську революційно-демократичну партію та були засновниками Фундації ім. Івана Багряного.

В Фундації можна придбати книги (їх вже є обмаль), видані чи фінансовані Фундацією І. Багряного – „Буйний вітер" – 30 дол., „Публіцистика" (статті написані в 1946-1963 роках) – 25 дол., „Листування" в двох томах – 50 дол., „Людина біжить над прірвою" (окремі твори „Огненне коло" – про бій під Бродами, „Розгром" та „Чого я не хочу вертатися до СССР") – 30 дол., „Вірю!" – хрестоматія творів І. Багряного – 25 дол., „Золотий бумеранг" (книга містить поезії, пісні, сатиру, „Скельку" та „Антон Біда – герой труда") – 25 дол., „Тигролови" українською чи еспанською мовами – 15 дол., Віталія Бендера „Марш молодости" – 30 дол. та „Фронтовими дорогами" – 15 дол., „Січеславці про Багряного" – 15 дол., „Спогади" генерала Петра Григоренка – 30 дол., „Збірник на пошану Григорія Китастого" – 20 дол., „Притча про хату або через чужі пороги" – другий том Олександра Шугая, представника Фундації в Києві – 25 дол., „Українська інтеліґенція на Соловках" Семена Підгайного – 15 дол. та „The Ukrainian Holocaust of 1933" Василя Гришка – 15 дол.

Ці книги можна придбати, висилаючи чек на адресу Фундації. Ціни – в долярах США.

Дописи і листи до сторінки Фундації ім. Івана Багряного просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

Семінар бандурознавства відбувся на „Оселі всіх святих”

Учасники семінару бандурознавства.

ЕМЛЕНТОН, Пенсильванія. – Семінар бандурознавства відбувався на Українській православній „Оселі всіх святих” у західній Пенсильванії, яку в 1978 році придбала Українська Православна Церква в США. У таборі було 15 будинків, розташованих на 90 акрах землі, на березі річки Алеґейні. Від того часу оселю значно розбудували – поширили спортивну площу, збудували басейн, лекційну залю, каплицю в гуцульському стилі. Щорічно тут відбуваються різноманітні табори, включно з кобзарськими.

Мистецьким керівником першого табору був Григорій Китастий –бандурист, композитор, диригент Української капелі бандуристів. Адміністратором табору був вихованець Г. Китастого – Ігор Махлай. За 30 років сотні дітей та старших осіб перейшли курси бандури. Учасники не тільки вдосконалювали своє вміння грати на бандурі, але плекали любов до музичного мистецтва і культури своїх предків. Сюди приїздили гості з Америки та Канади, Західньої Европи та Австралії, а також бандуристи з України.

Цьогорічний двотижневий курс відбувся 8-22 серпня. Під час першого тижня проводилися лекції для молодших (8-12 років) дітей. Програма включала лекції гри на бандурі, вокалу, з теорії, кобзарознавства, ансамблеві проби. Учасники також мали час на спорт, розваги та плавання.

Разом з інструкторським складом було 67 учасників. Одночасно на оселі відбувся п’ятиденний курс церковної музики, на якому було 16 учасників.

Мистецькими керівниками були Тарас Лазуркевич і Олег Созанський, відомі бандуристи та виконавці з Львова, Заслужені артисти України. Адміністратором курсів був Анатолій Мурга – голова Української капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка. Завершився курс бандури 22 серпня концертом учасників. В програмі виконувалися інструментальні та вокальні твори. У виступі також брали участь діти та старші особи, які два тижні тому навіть не вміли тримати бандуру.

30 років тому Г. Китастий назвав ці курси і табір „Кобзарською січчю”, і молоде покоління бандуристів дотримується цієї козацької традиції.

За детальнішою інформацією про курси бандури та кобзарство можна звертатися на веб-сторінку: www.bandura.org.

Андрій Матлак

Літній табір Капелі бандуристів „Золоті струни”

МОНРЕАЛЬ. – Літній табір відомої капелі бандуристів „Золоті струни” з Торонто, що діє під проводом Заслуженої артистки України Віри Зелінської, відбувся на затишній оселі „Верховина” біля Монреалю.

Табір бандуристів тривав рівно два тижні – від 8 до 22 серпня. На оселі „Верховина” гості почувалися ніби в Україні – просторий головний будинок прикрашений гербами українських областей, навколо – українські квіти, серед лісної галявини – капличка Української церкви, пам’ятник Героям Української Повстанської Армії, на доріжках зазначено – „Стежка Ярослава Стецька” чи „Дорога Княгині Ольги”, на будинках – українські прапори. Біля головного будинку оселі – розлоге озерце, на берегах якого дозрівають лісні ягоди, цвітуть польові квіти.

Ось у такому гарному місці розпочався мистецький табір, повний усяких подій. Інструкторами були Оля Герасименко з Сакраменто, Каліфорнія, та Надія Іванишин з Червонограду, Україна.

9 серпня відбулася Служба Божа. Священик о. Олег Конецький приїздив на оселю щонеділі.

Загальна проба капелі відбувалася кожного дня після вечері. В середньому інструктори працювали по вісім годин (проби в групах та індивідуальні заняття), а діти – по шість годин на день. Старші бандуристи Оля Кіт, Лариса та Орися Чолії і Софія Годуля організували майстерні з вироблення забавок, малюнків, мозаїки, а вечорами після загальної репетиції – ігри, танці, забави, змагання та конкурси.

Вже на другу неділю було заплановано концерт для місцевої публіки, тож 16 серпня, після Служби Божої, багато людей прийшло послухати українських канадців. Було виконано твори українських композиторів та поетів, народні пісні, твори закордонних авторів.

Заслужена артистка України Віра Зелінська-Зазуляк організувала виставку фотографій з життя ансамблю „Золоті струни”.

Добре підготували табір Даня Гриньків, Анеля Бобко, родини Шубеляків, родині Чоліїв і Кіліків.

До клясу бандури в Торонто можна записатися у Віри Зелінської-Зазуляк – тел.: (905) 274-4359, і в Олі Герасименко-Олійник – тел.: (916) 482-4706.

Оля Герасименко

Учасники табору бандуристів в Канаді.

Український фестиваль на Фльориді

САНІ-АЙЛС-БІЧ, Фльорида. – Українці південно-східної частини Фльориди урочисто відзначили 18-ту річницю Незалежности України. Вперше було організовано український фестиваль, який відвідали представники різнонаціональної Америки. 22 серпня над усіма високо майорів синьо-жовтий прапор України, символізуючи своїми кольорами височінь її майбуття, а також гарячі почуття любови закордонних українців до України.

Гостей приймав Український культурно-просвітницький центр під покровом Української греко-католицької церкви в Маямі (парох о. Матей Шрьодер). Фестиваль відбувся в парку на березі Атлантичного океану, а цьогорічнийураганний період з щоденними дощами подарував багато сонця для цього урочистого дня.

Програма фестивалю розпочалася виконанням гимнів США і України. Ведуча програми, заступниця голови Українського культурно-просвітницького центру в Маямі Оксана Пясецька ознайомила присутніх з метою проведення фестивалю, з діяльністю осередків української громади околиць Маямі. Вона підкреслила, що Україна є великою европейською державою з прадавнім народом, який шанує, зберігає свою духовність.

А потім була цікава, різноманітна мистецька програма. Її розпочав танцем „Привіт" танцювальний гурт з Маямі (керівник Донна Максимович-Васкевич). Виступили артисти Алла Куцевич, Андрій Турчин, Андрій Підківка, новоприбула з України солістка Руся Осауленко, хор Української католицької церкви Благовіщення.

Свято підготували О. Пясецька, д-р Ірена Дзюбинська – президент Українського культурно-просвітницького центру, Марко Одинак, Павло Ґаладза та інші.

Ірена Дзюбинська

Співає хор Української католицької церкви Благовіщення.

Танець „Привіт" у виконанні українських танцюристів з Маямі.

Виставка виробів народних майстрів.

„Український день" в Сан-Франциско

САН-ФРАНЦИСКО, Каліфорнія. – Цього року вже в 127-ий раз духова оркестра Парку „Золоті Ворота" виступала на своєму постійному місці – в Spreckels Temple of Music, а ми, українці, називаємо це місце – „в Ротонді".

Майже кожної неділі оркестра готує програму різноманітної музики, і серед цих концертів тепер, упродовж більш ніж 10 років, одна з серпневих неділь присвячена українській програмі.

Добрі традиції почалися ще в 1960-их роках, коли українська громада в Сан-Франциско заснувалася і стала на ноги після того, як багато людей різними шляхами добралися до цього міста на Західньому узбережжі Америки, утворили церковні та суспільні громади і почали своє громадське життя.

Збереглися фотографії тих часів – де молоденькі Віра та Віталій Візирі разом з Марусею Черепенко браво танцюють гопака, де усміхнені дивляться на нас тепер уже поважні пані і панове – Вірджінія Александер, Марія Ізьків та інші...

Багато вже з них і не проживає в Сан-Франциско, але традиція виступів живе – коли громада знову зібрала свої сили, на початку XXI ст., М. Черепенко знову завязала контакти з оркестрою і відновила цю традицію. Її масово підтримало Сакраменто, а саме члени Товариства збереження української спадщини, у яких на той час появилися мистецькі сили – бандуристи, танцюристи, співаки.

В деякі роки ми радо вітали танцювальні колективи з Канади та інших гостей, а з того часу, як почало працювати Українське консульство, представники української державної установи завжди були почесними гостями на святі.

Ось і цього року відбувся дуже гарний концерт, бо окрім традиційних вже танців у виконанні „Калини" і „Сонечка" з Сакраменто (керівники Джордж та Ірина Арабджі) та „Журавликів" (керівник Віра Візир) з Сан-Франциско і бандурної музики у виконанні Олі Олійник, прозвучали бадьорі пісні Вокального ансамблю Північної Каліфорнії (керівник Іванна Таратула) та сучасні естрадні пісні у виконанні гостей з України – Ганни Чеберенчик (Аничка) і Валерія Кириченка.

З українським привітанням виступила дружина Валерія, ведуча Львівського телебачення Оксана Кириченко. В концерті виступили також чоловічий дует Святослава Стуса і Андрія Данилишина, а хор „Трембіта" під керуванням Джорджа Поверса, у супроводі оркестри парку „Золоті Ворота", виконав українські та американські славні.

З веденням програми успішно впорався Олександер Гриневич. Від консуляту України цього року глядачів привітав консул Тарас Барняк. Він отримав привітання від управи міста Сан-Франциско, яке зачитав Андрій Данилишин.

Невтомна М. Черепенко, яка організувала всіх разом, навіть перебуваючи далеко за кордоном, передала свої подяки всім учасникам концерту, а зокрема особам, які їй допомагали в підготуванні: Жені Назарук, Вірі та Віталієві Візирам, Марії Ізьків, Романові Ізькову, Юрієві та Олі Олійникам, Оксані і Святославові Стусам, Оксані Ді Ріко, Миколі і Стефанії Кісям, Галині Лорчак, Лаурі МакКейб, Джорджеві Поверсові та Стефанії Рокочій. У 2010 році Український День відбудеться в останню неділю серпня.

Оля Г. Олійник

Дитячий ансамбль „Гуцулята" з Сакраменто.

Дитячий танцювальний ансамбль „Журавлики" (керівник Віра Візир).

Хор „Трембіта" (дириґент Джордж Поверс).

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ КОННЕКТИКАТ

відбудуться

в суботу, 31 жовтня 2009 року, о год. 2:00 по пол.

у приміщенні Українського Народного Дому
961 Wethersfield Ave., Hartford, CT 06114

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делеґати, та по два делеґати від наступних відділів:

12, 59, 67, 253, 254, 277, 387, 414

Гостей та членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:
Христина Е. Козак – Головний секретар УНСоюзу
Ґлорія Горбатий – Радна УНСоюзу

За управу Округи:
Ігор Гайда, голова
Мирон Кузьо, заступник голови
Богдан Добощак, секретар
Тарас Сливінський, касир

Подорож у каторжні місця

Олександер Вівчарик

Продовження. Початок в чч. 7-15, 37-40

Повстання, що не відбулося

В'язні Інти готували повстання під кодовою назвою „Північне сяйво". Про нього написав Пантелеймон Василевський, один з учасників підготування.

Свою розповідь він розпочав з того, як у грудні 1949 року до карцеру потрапив колишній полковник-танкіст радянської армії Петро Махура. Цього полтавчанина називали „тітовцем". А все тому, що після закінчення у 1936 році бронетанкової академії його відрядили воювати в Еспанію, де він близько зійшовся з майбутнім президентом Юґославії Йосипом Тіто. У 1941 році Й. Тіто випросив П. Махуру в Юґославію військовим радником. Далі – полон, звільнення американцями і … звинувачення „за підозрою у шпигунстві на користь США". Опинився серед в'язнів Інти.

Керівник табірного осередку Організації Українських Націоналістів Адам Кашуба, вчитель з Житомирщини, доклав чимало зусиль, щоб полковник радянської армії теж став українським націоналістом. З початком вересня 1949 року, за завданням А. Кашуби і його заступника Петра Братуся, П. Махура зв'язався з керівником міжнаціональної табірної організації інженер-полковником Георгієм Павловим – терським козаком зі Ставропілля. Так він став фактичним начальником штабу повстання. Разом з капітаном Костянтином Писанком-Лисенком з Закарпаття та Анатолієм Бритовим з Лебедина він розробив мобілізаційний плян з усіма оперативно-тактичними документами в кількох варіянтах, разом з кодами і шифрами для зв'язків між табірними відділеннями Інти.

Під вигаданим приводом медики-в'язні провели медичний перегляд в'язнів віком до 45 років з метою виявлення придатних до бойових дій. На думку П. Василевського, з 4,560 в'язнів Інтинського табору, які каралися тут на той час, 60 відс. були українцями. З них зформували три курені по 450 осіб, а також чоту смертників-добровольців з 30 осіб, яку очолив козак-відчайдух з Запоріжжя Петро Загоровський. Смертники повинні були в першу годину повстання здобути за будь-яку ціну найближчу радіостанцію, щоб подати з неї вістку про повстання. Начальником радіостанції мав бути капітан Армії Крайової радіоінженер Адам Кілярський, який знав англійську мову. Звернення до народів СРСР і світу написав П. Василевський.

П. Махура в грудні 1949 року у страшенний мороз з групою в'язнів чекав біля прохідної виведення на деревообробний комбінат. Наглядачі, разом з конвоєм, через шпаркий мороз виходити з теплої вахти не квапилися. Першим у білій шапці, довгому білому кожусі і білих хутряних рукавицях ішов черговий по табору капітан Кудрявцев, який уже був напідпитку. Від близької трупарні вигулькнула шкапа, запряжена в простенькі санчата-волокушу, якими щоранку вивозили у тундру померлих. На санчатах лежав голий покійник з бляшаною табличкою, прикрученою дротом до лівої стопи. То був його табірний номер.

До санчат лінькуватою ходою підійшов охоронець і вдарив мерця в чоло дерев'яним молотом, а відтак встромив загострений залізний прут під серце. Так перевіряли, чи не вдає задубілий голяк на пекучому морозі мертвого, щоб утекти з табору.

Саме цієї хвилини почувся обурений голос П. Махури: „Громадянине начальнику, адже ж ми пиляємо стільки дошок, а ви наказуєте ховати мерців голяком, без домовин. Чому це так?"

„Що, що ти там патякаєш, гаде?" – заверещав Кудрявцев. І на голови в'язнів посипалася чорнорота московська лайка. П. Махуру посадили на 10 діб до карцеру.

Штаб ретельно вивчив уроки кривавого повстання влітку 1948 року на будові залізниці Воркута-Лабитнанга. Інженер-механік Г. Павлов створив на ремонтно-механічному заводі арсенал. Він очолив координаційний комітет, і вся організація набула кодової назви „Північне сяйво".

Окрім українських куренів, були зформовані російські, литовські, латиські, білоруські підрозділи. Уся документація повстання мала дві умовні назви – „Пенал" і „Сорочки". Сховок був обладнаний у робочій зоні шахт, конкретне місце знали лише П. Братусь і П. Василевський. Повстання мало розпочатися, коли зійде сніг, тобто наприкінці травня 1950 року. Але повстанців виказав провокатор Микола Лапін, і 3 лютого 1950 року було заарештовано більшу частину керівного складу „Північного сяйва". Почалося слідство… На щастя, М. Лапін не знав, де заховані документи комітету і української частини.

15 жовтня 1950 року в Інті почався закритий процес над 31 в'язнем. Судив їх військовий трибунал Архангельського військового округу під головуванням підполковника Березовського. З самого початку процесу було зрозуміло, що розстрілу не оминуть керівники комітету Г. Павлов, П. Братусь, А. Кашуба, Валерій Рутковський. Тому вони почали брати на себе „провини" решти. 26 жовтня було зачитано вирок. 11 засудили до розстрілу, 15 осіб – до 25 років особливих режимних таборів.

Засуджених на смерть відразу відокремили від решти. Вирок був виконаний негайно. Були розстріляні: П. Братусь з-під Борисполя, А. Бритів з Лебедина, Михайло Добровольський – українець з Іжевська, П. Загоровський з Запоріжжя, А. Кашуба з Житомирщини, Олександер Лехінін зі Львова, К. Писанко-Лисенко з Закарпаття, білоруси Юліян Романчик і В. Рутковський, росіяни Г. Павлов з Ставрополя і Костянтин Петлін з Китаю.

В селі Красногірці на Полтавщині живе інженер-механік Леонід Рябченко. Коли в лютому 1950 року був заарештований керівний склад повстанської організації, Г. Павлов в ізоляторі передав морзянкою шифровану вказівку – заберіть випрати „сорочки". Іван Василенко передав до Л. Рябченка умовну команду: „Із сушилки першого бараку забери сорочки і випери добре". Це означало: „У котельні шахти ч. 1 розшукай сховок і весь вміст спали" Л. Рябченко мусив уночі шукати й шукати. І знайшов! А що сталося б, якби документи потрапили б до рук слідства? Чимало людей завдячують Л. Рябченкові своїм життям.

Відібране дитинство

Як не дивно, але комуністичний режим СРСР знищував і сім'ї польських комуністів. Однією з тисяч таких була сім'я Анни Грановської. З семи осіб цієї родини, які еміґрували до СРСР з Польщі через переслідування за комуністичну діяльність, чотирьох розстріляли в Москві. А. Грановську звільнили умовно-достроково з Інтинського табору наприкінці 1943 року, але вона не могла виїхати з міста. Їй дозволили забрати з дитячого будинку сина Броніслава. Коли вони розлучилися, йому було п'ять років, а тепер – 12. На хлопчика в Інті чекали колючі дроти, вежі з вартовими, похмурі колони в'язнів, яких вели на працю у супроводі конвою і злющих собак.

„Хитка дорога-„лежньовка" вела просто в тундру, – згадує ті роки Олена Калакуцька. – З неї наприкінці літа ми стрибали на купини тундри за ягодою-морошкою. Одного дня ми побачили, як „лежньовкою" помалу рухалося щось схоже на циганський шарабан, запряжений жалюгідною конячкою. Візник сумно поганяв її. З криком „Дядечку, підвези!" ми кинулися до візника. „Сідайте", – байдуже відповів той. Відкинувши задню запону шарабана, ми, перелякані, повтікали. Перед нами була купа голих трупів, вірніше, кістяків, обтягнутих шкірою. На всі боки стирчали ноги, руки. У паніці ми побігли додому, а візник продовжував сумно підганяти конячку".

Через багато років я знову побачив цей кадр у фільмі Михайла Ромма „Звичайний фашизм": Освєнцім, тільки замість шарабана був візок, а в ньому – кістяки, обтягнуті шкірою, та ж безладна купа тіл – руки, ноги. Їх везли на спалення. А в Інті куди везли нещасні жертви? Адже „лежньовка" невдовзі обривалася. Значить, до її кінця. А там засмокче болото, зимою засипле сніг…

І все ж, незважаючи на таке дитинство, діти переслідуваних сімей вибилися, у переважній своїй більшості, в люди. Дехто з них і досі живе в Інті, дехто виїхав, як Броніслав Грановський (Гурський – за прізвищем вітчима). Він став доктором технічних наук. Його друг Алесь Краєвський, якого мати теж забрала в Інту, став академіком Російської Академії наук, автором ним же створеного єдиного ориґінального російсько анти-ВІЛ-препарату „Нікавір". Напевне, нерозтрачена любов матерів, до яких їм пощастило повернутися ще підлітками, змила з юних душ весь той бруд і жорстокість, які вони пізнали, поневіряючись після арешту батьків.

На жаль, пощастило небагатьом. Інші або загинули або стали злочинцями. І це було закономірним у тих умовах. Як наслідок – деґрадація суспільства, що простежується до цього часу. Як наголошує у своїх спогадах колишній в'язень інтинських таборів Софія Фірсова-Прупіс, ми недооцінюємо причини наших нинішніх бід. Вони – на генетичному рівні. Кращі загинули, а ті, що слабші, зламалися. Народилися діти катів, виказувачів, конвойних і наглядачів. Що вони їм передали?

Пам'ятник жінкам-каторжанкам

Я стояв в Інті на підвісному містку і дивився на канал. Унизу пливли чорні води. Скільки тут полягло жінок, скільки скалічилося! Моїй мамі, як вона каже, пощастило. Вона, разом з тисячами ув'язнених, зводила дамбу неподалік електростанції, вантажила гравій з кар'єру, але каналу не копала. А от Олені Авдеєвій-Пилецькій, котра і зараз живе в Інті, не пощастило. Хоча хтозна? Адже вижила…

„Своєрідним пам'ятником неймовірно важкій виснажливій фізичній праці ув'язнених жінок став канал, – розповідає О. Авдеєва-Пилецька. – Будували його в 1949-1952 роках. Нас під конвоєм щодня приганяли на цю каторгу, незважаючи на погоду, і передавали в руки виконавця робіт Бєлікова. Він розбивав нас на п'ять бриґад по 30-32 особи в кожній. Бриґадиром призначали „блатнячок" – розпутних, зіпсованих, з татуюваннями по всьому тілу жінок. Самі вони не працювали. Час вони проводили біля вогнища. А ми, політичні, не мали права відмовитися від непосильної праці. Били кувалдами по залізному клину, відбиваючи шматок за шматком мерзлої землі. Отак весь день з перервами 10-15 хвилин на годину. Відбиту землю відкидали совковими лопатами, ношами і тачками відносили на берег".

Я пішов до міста і купив квіти. Тоді повернувся і кинув їх у воду. Для жінок, які тут гибіли, я більше нічого зробити не міг…

Інта. На сцені – діти недавніх політкаторжан (з архіву автора).

Продовження в наступних числах „Свободи"

УКРАЇНА І СВІТ

ЦІКАВЕ І ПРИЄМНЕ

Приятелька України зі „Златої Праги"

ЛЬВІВ. — Черговий книжковий форум, що відбувся у Львові 9-13 вересня, відкрив багато нових імен та книг, ними написаних, але не менше вражень його відвідувачі винесли від спілкування з критиками та літературознавцями, зокрема й з інших країн, які популяризують наше слово за межами нашої Батьківщини.

Під цим кутом зору неможливо оминути увагою діяльність Терези Хланьової (Tereza Chlaňová) – викладачки української мови і літератури Празького університету, спілкування з якою викликає щире почуття поваги і вдячности за її безкорисливу і невтомну працю з поширення, так би мовити, „позитивного образу" про доробок українських літераторів минувшини і сьогодення, заохочення до вивчення української мови чеськими студентами, популяризації історії та культурних надбань нашого народу.

У світлі мовних проблем, що існують і штучно нагнітаються недоброзичливими сусідами безпосередньо в Україні, постава цієї молодої чешки не може залишити байдужим будь-кого, хто мав чи матиме можливість поспілкуватися з нею хоч би короткий час.

Вражає, найперше, винятково досконала вимова Т. Хланьової – той, хто б не знав, хто вона і звідки, нізащо не повірить, що вона – не українка або не росла в україномовному середовищі, але це саме так! Батьки Т. Хланьової – чехи, причому не філологи, а біологи, тобто високого рівня в опануванні україніки вона досягла тільки своєю наполегливою працею.

Я написав „україніки" і не помилився, бо помимо досконалого володіння нашою мовою, Т. Хланьова проводить наукові дослідження творчости багатьох українських прозаїків і поетів, перекладає їхні твори на чеську мову і поширює їх в своїй країні.

Погостювавши на форумі, забажала Т. Хланьова відвідати музеї Михайла Грушевського та Івана Франка, де вона ще ніколи не була. Яким було наше здивування, коли гостя постала не у якості простого відвідувача, а глибоко обізнаного спеціяліста життя і творчости цих великих українців, яких багато що єднало з Чехією та чеською літературою!

Оглядаючи музейні експонати і слухаючи екскурсоводів, якими були завідувачка фондів Ольга Тарнавська і сам директор музею Івана Франка Роман Горак, Т. Хланьова вела з ними діялог на рівних, додаючи свої доречні коментарі й доповнення.

„Давно в музеї І. Франка не було таких відвідувачів!" – констатував Р. Горак сам відомий дослідник-франкознавець, талановитий письменник і скупий на похвалу авторитет.

Т. Хланьова покидала Львів з трьома величезними саквояжами українських книжок і журналів вагою понад 100 кілограмів, Цю незвичайну людину повинен знати кожен українець.

Василь Гуменюк

Тереза Хланьова в приміщенні музею Івана Франка у Львові. Фото: Василь.Гуменюк

Пастор Сергій Остапчук:

Я народився хворобливим, і коли мені було чотири місяці, лікар сказала батькам, що я не житиму взагалі. Вони почали молитися Богові за мене щодня, тому що розуміли, що окрім Бога мене ніхто не врятує. Але покращення не було видно, і батьки у церкві пообіцяли, що в разі зцілення моє життя буде присвячене служінню Богові. За декілька тижнів батьки побачили, що стан дитини поліпшився, але лікар після перевірки знову сказала, що змін на краще не сталося. Діягноз – лімфолейкоцитоз. Тобто, в моєму тілі було білих кров'яних тілець значно більше, ніж червоних. Але батьки продовжували сподіватися на чудо. Батько вирішив, що до лікарні вони більше не підуть. Якщо лікарі нічого не можуть зробити, то зцілення прийде від Бога. Час йшов, батьки продовжували молитися за мене. Мені ставало все краще.

Одного разу коли ми з мамою були в місті, нас зустріла лікар, яка казала моїм батькам, що я не житиму. Вона здивувалася, і попросила прийти зі мною в лікарню на обстеження. Через декілька годин лікар сказала батькам, що у мене аналізи абсолютно здорової дитини. „Я не розумію, як це могло статися", – сказала лікар.

Після того, як Господь зцілив мене, батьки виховували мене так, щоб моє життя було посвячене на служіння Йому. Ми жили в атеїстичному суспільстві, де віра в Бога всіляко висміювалася. Ще в школі, в першій клясі, директор запитав, хто з нас вірить в Бога. Нас було двоє. Ми встали, директор разом з вчителем посміялися над нами і виставили нас на посміховисько перед всією клясою. Одного разу вчителька попросила всіх нас написати твір про те, хто ким хоче стати. Діти писали різне: хтось хотів бути міліціонером, хтось – космонавтом, а я написав, що хочу бути священиком. Пам'ятаю, як вчителька сварила мене за це. Але коли в 11-ій клясі ми знову писали твір з цієї теми, з'ясувалося, що з усієї кляси тільки моя мрія залишилася незмінною.

Моя дитяча мрія здійснилася, я став пастором. Господь зцілив мене, щоб я міг служити Йому і служити людям, які не можуть знайти вихід в житті. За час свого служіння я був свідком, того, як Бог сьогодні відновлює зруйновані сім'ї, зціляє людей з невиліковними хворобами, робить людей щасливими. Якщо в житті людини є якась невирішена проблема, але людина віритиме в допомогу Бога, то вона обов'язково побачить чудо в своєму житті. Я це випробував на собі.

Пастор Сергій Остапчук буде проводити семінар на тему „Звільнення від прокляття" в Першій Українській Асамблеї Божій в Нью-Йорку 18 жовтня о 2-ій год. дня за адресою: First Ukrainian Assembly of God, 9 East 7 Street, New York, NY 10003. Вхід вільний. Добиратися метром R-train - до зупинки: 8 St/NYU; 6-train - до зупинки: Astor place. Тел: (646) 731-0308.

СПОРТ

Українські команди змагаються на футбольних полях Европи

16 вересня, через рік, до Києва повернулася Ліґа чемпіонів. Команда „Динамо“ розпочала змагання грою з представником Росії – командою „Рубін“ з Казані, Татарстан. Динамівці пропустили в першій половині ґоль, але після перерви відповіли трьома результативними ударами. „Динамо“ перемогло 3:1. Конкуренти в групі – „Інтер“ і „Барсельона“ – зіграли між собою внічию 0:0.

29 вересня в Барсельоні, на стадіоні „Камп Ноу“ відбулися змагання Ліґи Европи між командами „Динамо“ (Київ) і „Барсельони“. Виграли еспанці з рахунком 2:0. Кияни першими провели атаку, пробили до воріт суперника і створили реальний ґолевий момент.

А далі грала лише „Барсельона“. Киянам просто не давали м’яча. Леонель Месі отримав м’яч на лінії карного майданчика, легко обіграв Леандро Алмейду, змістився у центр і пробив у ближній кут. Воротар Олександер Шовковський цього разу до м’яча не дотягнувся.

Про останні 20 хвилин гри треба згадати тільки один епізод, коли Огнен Вукоєвич забив ґоль, а голяндський суддя Бьорн Кейперс зафіксував положення „поза грою“.

„Барсельона“ грала як хотіла, скільки хотіла і де хотіла. Каталонці показали набагато більше бажання грати, ніж українська команда. Вислід: „Барсельона“ (Еспанія) – „Динамо“ (Київ): 2:0. Тепер в групі попереду „Барсельона“, а кияни – на другій позиції.

17 вересня відбулась гра донецького „Шахтаря“ з бельгійським „Брюґґе“ в Лізі Европи. Українці перемогли. Вислід 4:1. Перший ґоль „Шахтаря“ забив Олексій Гай. Другий ґоль – Віліян, третій – Даріо Срна. На 62-ій хвилині рахунок став 1:3, але на 75-ій хвилині Костянтин Кравченко послав м’яч в обхід стінки точно у ворота суперників.

1 жовтня, в Донецьку, на стадіоні „Донбас Арена“ в групі Ліґи Европи грали команди „Шахтар“ і „Партизан“, Сербія. Рахунок 4:1 на користь української команди. „Партизан" гідно виглядав перші 22 хвилини.

У цей час „Шахтар“ грав занадто розкуто, ніби грався з суперником, не створюючи нічого небезпечного. Тоді серб Марко Ломіч закинув м’яч у свої ворота. У підсумку, чергова легка перемога „Шахтаря“.

Наступні змагання „Шахтаря“ в Лізі Европи: 22 жовтня і 5 листопада – з командою „Тулуза“ (Франція), 3 грудня – з командою „Брюґґе“, 16 грудня – з командою „Партизан“. Команда „Динамо“ гратиме в Лізі чемпіонів Европи 20 жовтня і 4 листопада з командою „Інтер“ (Італія), 24 листопада – з командою „Рубін“, 9 грудня – з командою „Барселона“.

Л. Хм.

ВІСТКИ З „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ“

Перемоги української команди

„Чорноморська Січ“ – „Портуґіз“, Нюарк	– 2:0
„Чорноморська Січ“ – „Панамеріка спортінґ“	– 2:1
„Чорноморська Січ“ – „Джерзі Шор“	– 2:1
„Чорноморська Січ“ – „Де Ля Рома“	– 4:2

Омелян Твардовський

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – Згідно з рішенням проводу „Ґарден Стейт Сакер Ліґи“, напередодні повного сезону копаного м’яча була утворена нова „Супер-дивізія“ в цій лізі, до складу якої включені найсильніші дружини чотирьох професійних дивізій вищезгаданої ліґи, в цьому числі три колишні члени вже неіснуючої „Американської професійної ліґи“, якими є спортові клюби „Портуґіз“, Нюарк; „Рома“, Петерсон, і дружина Українського спортово-виховного товариства „Чорноморська Січ“.

Новий сезон ігор в цій дивізії розпочався в неділю, 13 вересня. Дружина „Чорноморська Січ“ провела зустріч з клюбом „Портуґіз“ на їхній площі в Айронбавнді. Суперники мали намір відплатити гостям за поразку в минулому сезоні, у фіналі змагань за Чашу ліґи. „Січовики,“ в свою чергу, бажали перемогти і цим довести, що їхня перемога у фіналі не була випадковою.

Перебіг гри нагадав фінальний поєдинок – українські футболісти вели справжню дружинову гру – в той час, як футбольні „зірки“ портуґальців проводили здебільшого індивідуальні рейди, що не приносили бажаного успіху. Господарі заслужили карний стріл, що його вдало виконав граючий тренер „січовиків“ – Андрій Панас. Це був єдиний ґоль першої половини змагань. В другій половині гості мали незначну перевагу, завдяки якій молодий снайпер Дмитро Терещук встановив переможний вислід – 2:0.

В неділю, 20 вересня, „Чорноморська Січ“ зустріла у себе на площі Керсі, в Юніоні, сильного суперника „Панамеріка спортінґ“, в складі якого більшість становлять футболісти з латиноамериканських країн.

Перебіг гри нагадував поєдинок попередньої неділі. Цим разом рахунок відкрили гості в середині першої половини. Напади обидвох дружин створили по кілька критичних моментів під воротами суперників, одначе, завдяки енерґійним оборонцям і воротарям, вислід в першій половині залишився незмінний.

В другій половині „січовики“ в більшості володіли м’ячем і були мобільніші, завдяки чому вина-

Дружина копаного м’яча „Чорноморська Січ“ на початку сезону 2009 року.

(Закінчення на стор. 23)

24 жовтня відбудеться відбиванковий чемпіонат УСЦАК

Провід відбиванкової ланки УСВТ „Чорноморська Січ“ в складі Олеся Гладкого, Михайла Завадівського і Володимира Темницького буде господарем цьогорічних відбиванкових першостей УСЦАК, які відбудуться в суботу, 24 жовтня, у відбиванковому центрі „Паверзовн“ (Powerzone) в Денвілі, Ню-Джерзі.

Ігри розпочнуться в 9-ій год. ранку і проходитимуть до півфінальної стадії. Фінали пройдуть у великій спортовій залі Українського Американського культурного центру Ню-Джерзі у Випані, після чого відбудеться церемонія вручення переможцям нагород, спільна вечеря для учасників турніру і остаточна товариська розвага зустріч. Встановлено вікові групи, що будуть змагатися за звання чемпіонів.

В групі чоловіків змагатимуться гравці віком 18 років і старші.

В групі ветеранів – чоловіки віком 45 років і старші.

В жіночій групі – понад 18-річні.

В юнацьких групах – юначки і юнаки у віці 13-18 років.

По додаткові інформації можна звертатися до ланкового відбиванки „Ч. Січі“. О. Гладкого на число телефону (201) 341-3197.

УСВТ „Чорноморська Січ“

СПОРТ

Спортовий табір на Оселі СУМ

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – 78 молодих членів Спілки Української Молоді (СУМ) з США і Канади провели два тижні (2-15 серпня) на Спортовому таборі. Тема табору була – „Потрійна корона".

Табір також відзначив 350-ліття історичного бою під Конотопом, коли українські козаки під проводом Гетьмана Івана Виговського перемогли велике московське царське військо.

Впродовж двох тижнів таборовики вправляли різного виду спорту від ранку до вечора. Марко Бобрівник провадив програмою плавання, Богдан Шафран вчив грати у софтбол, тенісисти вчилися у Адріяна Бобрівника, а відбиванки вчив Петро Колінський (усі тренери – з Гартфорду, Конектикат).

Тереса Рід з Бостону вела програми бігу, а також кидання кулею і стрибки вдалечінь, щоб підготувати юнацтво до змагань під час річного злету СУМ. Футбол вправляли з таборовиками Андрій Кудрик з Пасейку і Микола Куцина з Випані, Ню-Джерзі. До них долучилися знані футболісти давніх таборів – Микола Ґлушко з Йонкерсу, Ню-Йорк, і Богдан Куцина з Випані, Ню-Джерзі.

Цього року було два нові роди спорту. Професійний тренер Лариса Дідьо з Ню-Йорку вчила аеробіки, а Теодор Боднар (теж з Ню-Йорку) показав, як тренуватися з вагами.

Кожного дня таборовики вправляли спів з учителькою Галиною Цеховською з Торонто і навчилися козацьких пісень. Вони також мали традиційну ватру.

6 серпня табір відзначив 60-ліття створення СУМ в Америці. В головній залі оселі відбувся святковий бенкет. Доповідь мав Андрій Бігун, голова Крайової управи СУМ в США. На закінчення відбулась забава.

Наступного дня спортовий табір взяв участь в Олімпіяді Української спортової централі Америки і Канади. Таборовики змагалися з бігу, тенісу, плавання, відбиванки і футболу.

Відбулося таборова прогулянка до „Кесел Фан Сентер" в Честері, Ню-Йорк. Професійний культурист („бадібилдер") Микола Закотиря, відомий на сцені як Ник Зак, який в 2009 році здобув перше місце в змаганні юніорів Національного комітету будови тіла, член осередку СУМ в Йонкерсі, на зустрічі відповів таборовикам на їхні запитання.

У проведенні табору брали участь Теодор Боднар – комендант, М. Бобрівник – бунчужний, Андрій Леськів – головний виховник, Юля Добощак – писар, Патрик Лавденслаґер і Христя Кобилецька – медична опіка.

Андрій Леськів
Переклав **Лев Іваськів**

Юнацтво на бенкеті на честь 60-ліття СУМ.

Микола Закотиря дає автографи для юнацтва.
Фото: Оксана Бартків

Дружні вітання після змагань з копаного м'яча.

Перемоги...

(Закінчення зі стор. 22)

хідливий Тарас Оконел не тільки вирівняв рахунок (1:1) на 15-ій хвилині, але й здобув ефектного ґоля на 36-ій хвилині, яким приніс перемогу своїй дружині.

27 вересня перша дружина копаного м'яча „Ч. Січі" провела треті з черги ліґові змагання з командою „Джерзі Шор" у вищій дивізії „Ґарден Стейт Сакер Ліґи", в яких здобула третю перемогу з рахунком – 2:1. Завдяки цій перемозі „січовики" зберегли позицію провідника змагань, маючи на конті шість точок і співвідношення ґолів 6:2.

Ведення 2:0 „січовики" встановили вже в першій половині зустрічі. Рахунок відкрив Данило Левицький, який успішно закінчив акцію Т. О'Конела і Антона Данеса на 19-ій хвилині. Після цього ґоля „січовики" перейняли ініціятиву в грі і напад створив декілька критичних моментів під воротами суперників. Д. Терещук вдало встановив вислід половини на 31-ій хвилині – 2:0.

Другу половину гри гості розпочали швидкими атаками, примушуючи лінії захисту „січовиків" до енерґійної праці. В цьому часі добре грали три Андрії – Панас (граючий тренер), Кудрик і Мандзій. Як завжди, добре виконали свої завдання Петро Касіяненко, Марко Гординський, Роман Табачук і Микола Куцина.

Свого почесного ґоля зустрічі гості здобули з вільного стрілу, що його не зовсім вдало зарядив суддя за кілька метрів від воріт за те, що Христіян Різанов на секунду затримав повернення м'яча на поле. Х. Різанов повернув м'яч через вісім секунд, а суддя пояснив, що, згідно з правилом, на це дозволяється сім секунд.

Після цього ґоля обидва напади створили ще по декілька критичних моментів під воротами суперників. Гості прагнули вирівняти вислід і врятувати хоч би одну точку.

5 жовтня перша дружина „Ч. Січі" провела четверті ліґові змагання в новій супер-дивізії, в яких здобула четверту перемогу, цим разом на виїзді – 4:2.

На початку цього поєдинку, коли енерґійні господарі відкрили рахунок і швидко після того його подвоїли (2:0), не виглядало, що „січовики" зможуть продовжити свій рахунок перемог. Одначе, гості швидко зуміли „охолодити" амбітних господарів, коли на 30-ій хвилині Д. Левицький зменшив рахунок (2:1).

Цей ґоль створив розлад в дружині „Роми", що призвело до вирівнюючого ґоля – (2:2). Цей ґоль суддя зачислив на конто воротаря „Ч. Січі" Х. Різанова.

Заволодівши м'ячем, він сильним ударом послав його під ворота „Роми", де оборонець помилково послав його до свого воротаря, котрий, не сподіваючись цього, пропустив м'яч у свої ворота.

В другій половині гри „січовики" перехопили ініціятиву, завдяки чому Д. Терещук на 75-ій хвилині і Тарас О'Конел на 81-ій, здобули чергові ґолі, якими і встановили кінцевий вислід 4:2. Після цієї перемоги „Ч. Січ" далі посідає позицію лідера супер-дивізії.

В цих змаганнях виступали: Олександер МакДоналд, А. Панас, А. Кудрик, А. Мандзій, М. Куцина, П. Касіяненко, Д. Левицький, Т. О'Конел, Д. Терещук, А. Данес, М. Гординський, Петро Парадіс, Марко Витвицький, Р. Табачук, Олесь Оришкевич, Ляврент Делявак. Провідник – Микола Гординський. Тренери – А. Панас і Гриць Сергіїв.

17 жовтня: шаховий чемпіонат

Шаховий чемпіонат Української спортової централі Америки і Канади 2009 року відбудеться 17 жовтня в домівці Українського спортово-виховного Товариства „Чорноморська Січ", Випані, Ню-Джерзі, в приміщенні Українського американського культурного центру Ню-Джерзі. Охочих шахістів запрошуємо взяти участь у змаганнях за переходовий трофей УСЦАК і відповідну фінансову нагороду. Участь можуть взяти також шахісти, молодші 18 років. Початок о 12-ій год. полудня.

Шахова ланка „Ч. Січі"

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка творів скульптора Ігоря Гречаника

Президент України Віктор Ющенко і скульптор Ігор Гречаник на виставці в Українському музеї Ню-Йорку.
Фото: Інтернет-представництво Президента України

НЮ-ЙОРК. – В Українському музеї відбулась виставка творів скульптора Ігоря Гречаника „Мрії про Україну". Ця виставка була представлена у Вашінґтоні, в Посольстві України в США. В музеї її розгорнуто з нагоди 18-ої річниці Незалежности України та візити Президента України Віктора Ющенка і його дружини Катерини.

І. Гречаник народився та виріс у Києві. У 1984 році закінчив Київську національну художню академію. Загальне визнання отримав цикл його робіт „Пластика міту" – сприйняття світу в образах древніх культур.

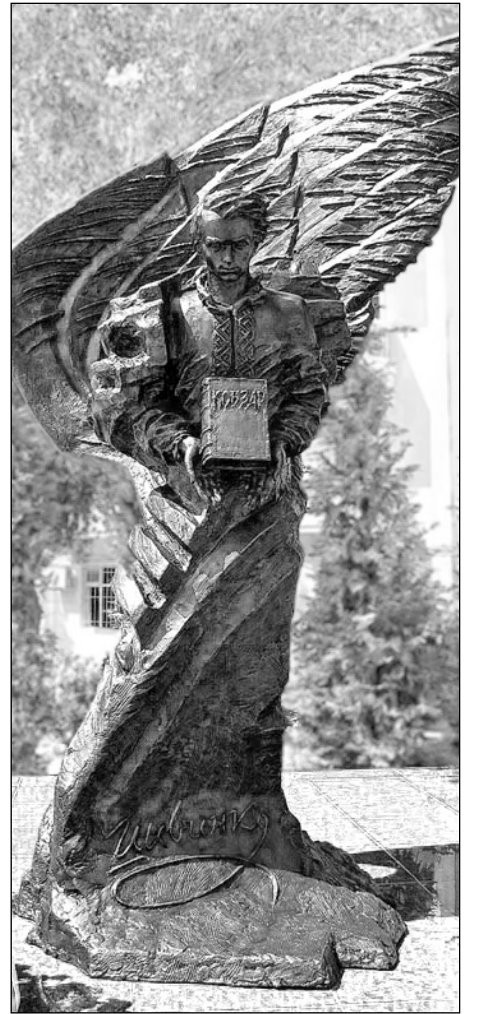
І. Гречаник створив цикл скульптур тварин, які динамічні, сповнені енерґією, випромінюють силу природи.

Багато творів художника знайшли своїх шанувальників в Україні, Німеччині, Франції, Швеції, Сполучених Штатах Америки та інших країнах. Його скульптура „Янгол" стала символом II Міжнародного фестивалю мистецтв у Маґдебурзі.

Скульптура І. Гречаника представляла сучасне мистецтво України на Всесвітній виставці „Експо-2000" у Ганновері, Німеччина.

Постійна експозиція скульптур мистця розміщена в Києві та Магдебурзі.

Левко Хмельковський

Ігор Гречаник. Пам'ятник Тарасові Шевченкові в Баку.

„Червона рута" – це вже історія

ЧЕРНІВЦІ. – Від 16 до 20 вересня у головному місті Буковини відбувався XX Всеукраїнський фестиваль сучасної пісні і популярної музики „Червона Рута–2009".

Ювілейний фестиваль „Червона рута" повернувся до Чернівців із розмахом. 16-20 вересня місто перетворилося на культурний центр України. Окрім змагань молодих виконавців, у рамках фестивалю – вистави вуличного театру, показ українських документальних і художніх фільмів, літературно-музичні вечори.

Перший поп-день для журі тривав у режимі „нон-стоп" з 10-ої год. ранку аж до 1-ої год. ночі. На сцені один за одним змінювалися конкурсанти, і лише одиниці з них не зливалися із загальною масою, вирізняючись потужним вокалом чи харизмою.

Серед святкових подій – у Чернівецькому обласному театрі ім. Ольги Кобилянської відбулася низка театральних вистав, у тому числі „Туга за майбутнім" (театр ім. О. Кобилянської), „УБН" (Національний академічний драмтеатр ім. Марії Заньковецької, Львів), „Швейк" (Театральне аґентство „Бенюк і Хостікоєв", Київ), „Солодка Даруся" за романом Марії Матіос (театр ім. О. Кобилянської).

На площі Філармонії відбувся концерт-презентація диску інструментальної музики Володимира Івасюка, а в Літньому театрі – концерт патріотичної пісні „Незламні" і концерт „Українці всіх країв – єднайтеся!".

Фестиваль проводиться раз на два роки. „Червона Рута–1989" відбулася у Чернівцях, в 1991 році – в Запоріжжі, в 1993 році – в Донецьку. Севастопіль і Симферопіль приймали фестиваль у 1995 році, Харків – у 1997-му, Дніпропетровськ – в 1999-му. З 2001-го по 2007-ий молоді таланти збиралися у Києві.

Червона рута – квітка, що пов'язана з українським святом Івана Купала. За переказами, рута – жовта квітка, яка лише на декілька хвилин, в ніч на Івана Купала, стає червоною. А дівчина, яка її знайде і зірве, буде щаслива в коханні та житті.

Масове пробудження національного відродження на Буковині розпочалось у 1988 році; почали з'являтись неформальні об'єднання.

Величезний вплив на політичну активність в реґіоні мав фестиваль „Червона рута", що відбувся в Чернівцях 17-24 вересня 1989 року. Вперше Чернівці так масово побачили національну символіку. Після проведення фестивалю особливої активності набув студентський рух.

Той фестиваль здійснив справжню революцію в українській культурі.

На заключному концерті, котрий відбувався на центральному стадіоні міста, місцева міліція знахабніла настільки, що стала бити гумовими кийками навіть тих молодих дівчат (багато було молоді із популярного тоді „Товариства Лева"), котрі були вдягнені у жовті кофтинки та блакитні спідниці, а таких дівчат було дуже багато. Їх навіть силоміць виводили за межі стадіону, деяких „левенят" міліціонери виносили на руках.

На знак протесту проти цього міліцейського свавілля просто під час концерту виступили Марійка Бурмака та Василь Жданкін.

Протягом фестивалю щодня виходила газета „Червона рута. Вісник фестивалю". Всього вийшло у світ шість чисел газети.

Впродовж 20 років діяльности фестиваль відкрив такі таланти, як Брати Гадюкіни, „Сестричка Віка", Марія Бурмака, Андрій Кузьменко (Скрябін), „Табула Раса", „Плач Єремії", сестри Тельнюк, Олександер Пономарьов, Руслана Лижичко, Віктор Павлік, Наталія Могилевська, „Піккардійська терція", Ані Лорак, гурти „Кому вниз", „Тартак", „Гайдамаки", „Крихітка Цахес" та інші.

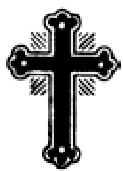
Степан Карачко,
краєзнавець

Молитва від Хореї козацької на чолі з Тарасом Компаніченком.

Хода біля пам'ятника героям буковинського куреня.

З великим жалем і смутком повідомляємо, що в неділю ранком, 4 жовтня 2009 р., по довгій і тяжкій недузі, відійшла у вічність на 87 році життя, наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА, ТЕТА і СВАХА

св. п. АНГЕЛИНА САМБІРСЬКА

ПАНАХИДА була відправлена у четвер, 8 жовтня 2009 р. о год. 7 веч. в похоронному заведенні Музики в Чікаґо (Chicago Ave.)

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п’ятницю, 9 жовтня 2009 р. у Соборі свв. Володимира і Ольги, відтак на Українському цвинтарі св. Миколая в Чікаґо.

Горем пригноблені:

син – ЮРІЙ з дружиною ЛІСОЮ
внуки – АДРІЯ
– ДАНИЛО
– ГАННА
– СТЕФАН
правнук – СТЕФАН
сестра – КАТЯ з мужем СЕРГІЄМ ІЛЛЮКИ
сестрінка – ОКСАНА з мужем МИХАЙЛОМ ГАНУШЕВСЬКИМ з родиною
свати – д-р ОСИП і ЛЮБОСЛАВА ШАНДРИ з родиною.

Вічна Її пам’ять!

Замість квітів у пам’ять Покійної родина просить складати пожертви на Стипендійний Фонд Союзу Українок Америки і Український Національний Музей в Чикаґо.

Ділимося сумною вісткою, що наша дорога МАМА, БАБЦЯ та ПРАБАБЦЯ відійшла у вічність 29 вересня 2009 р.

св. п.

АННА ЛЕШКО з дому ГУК

нар. 30 серпня 1921 р. в селі Болохівці, Дрогобич, Україна

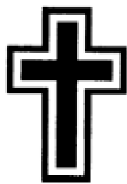
ПАРАСТАС був відправлений 2 жовтня 2009 р. в Lytwyn & Lytwyn Funeral Home, Union, NJ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 3 жовтня в Українській православній церкві св. Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., а потім похована на цвинтарі св. Андрія в South Bound Brook, NJ.

У глибокому смутку залишені

донька – СОНЯ (ОКСАНА) ДУБАС з мужем ОЛЕКСАНДРОМ
внуки – НАТАЛКА HUETT з мужем ЮСТИНОМ
– МАРІЯ і МАТВІЙ ДУБАС
– СТЕФАН ЛЕШКО
правнучка – КІРА HUETT

Вічна Її Пам’ять!

Ділимося сумною вісткою, що 21 вересня 2009 р., після довгої недуги, відійшов у вічність наш дорогий СИН і ДВОЮРІДНИЙ БРАТ

св. п.

ЗЕНОН ВОНТОРСЬКИЙ

нар. 8 червня 1945 р. в Інзбруці, Австрія.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 3 жовтня 2009 р. в УГКЦ св. Архистратига Михаїла в Jenkintown, PA., а відтак на УГК цвинтарі св. Марії в Elkins Park, PA.

У глибокому смутку залишені:

мама – СОФІЯ
тета – ОЛЬГА ФИЛИПОВИЧ
двоюрідні – ОРЕСТ ВОНТОРСЬКИЙ з родиною
– д-р ДАРІЯ МОНТЕРО ФИЛИПОВИЧ з родиною
– МАРТА ФИЛИПОВИЧ ЛАНЬ з родиною
– РОКСОЛЯНА ГАРАСИМІВ з родиною
– ТАРАС ФИЛИПОВИЧ
– АНДРІЙ ФИЛИПОВИЧ з родиною
– д-р ЯРОСЛАВ ЗАЛІПСЬКИЙ з родиною.

Вічна Йому пам’ять!

Пожертви в імені Покійного проситься висилати на Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622.

Ділимося сумною вісткою, що 15 серпня 2009 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА і ТЕТА

св. п.

ГАЛИНА СИВАК ВОЛОШЕНЮК

ПОХОРОН відбувся 18 серпня 2009 р. в Українській католицькій церкві Богоявлення Господнього у Ст. Пітерсбурґ, Фла.

Похована на Calgary Catholic Cemetery у St. Petersburg, FL.

У смутку залишилися:

дочка – ЛАРИСА КУШНІР з мужем ВОЛОДИМИРОМ та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні.

Вічна Її пам’ять!

В пам’ять Покійної пожертви можна висилати до Epiphany of Our Lord Ukrainian Catholic Church, 434 90th Ave. North, St. Petersburg, FL 33702.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

В першу безмежно болючу річницю відходу у вічність
нашого найдорожчого і незабутнього
Мужа, Батька, Діда і Брата

СВ. П.

ВАСИЛЯ ТЕРШАКІВЦЯ

відбудуться

Заупокійні Служби Божі, 17-го жовтня 2009 в:

Церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж. о год. 7:45 ранку	
Соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці,	Норт Порт, Фла.
Церкві св. Йосифа,	Вініпеґ, Канада
Соборі св. Юра,	Львів, Україна
Церкві Різдва Христового,	Тернопіль, Україна
Соборі св. Андрія Первозванного,	Підволочиська, Україна
Храмі Успення Пресвятої Богородиці,	Кліцко, Україна

18-го жовтня 2009 в:

Церкві св. Івана Хрестителя у Випані, Н.Дж. о год. 11:00 ранку

Вічна Йому Пам'ять!

Подяка

Складаємо сердечну подяку родині, приятелям і знайомим, що своєю участю в похоронних відправах вшанували пам'ять нашого найдорожчого Мужа, Батька, Діда і Брата.

В першу чергу складаємо нашу щиру подяку всеч. о. Леонідові Малькову та всеч. о. Андрієві Манкові з Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж. за переведення всіх похоронних відправ. У дальшому наша подяка належиться близькому другові Василя, дякові Михайлові Стащишинові, за його асисту у переведенні похоронних відправ та за зорганізовання хористів під час відправ у церкві. Глибоко вдячні ми є також дириґентові хору «Думка» Василеві Гречинському і членам цього улюбленого Василем хору, які чудовим співом у похоронному заведенні попрощали свого довголітнього члена і друга.

Дякуємо також усім промовцям, друзям Василя з дитинства, молодости й представникам організацій, яких членом був Василь.

Окрім цього, хочемо подякувати приятелям з Українського Центру у Випані, котрі подбали, щоб нам доставили до хати вечерю після похорону.

Наша подяка належить також похоронному заведенню Литвин і Литвин з Юніон, Н.Дж. за старанне та достойне переведення похорону.

Особливо дякуємо давнішим і теперішнім учням Школи Українознавства, котрі так численно прийшли попрощати і пошанувати свого вчителя. Плекання зацікавлення до історії та любови до України були одною з головних цілей Василя життя. Ще як сам був студентом написав, що як зможе розбудити це зацікавлення і любов серед молоді, то його мрія буде здійснена. Він радів та гордився успіхами своїх учнів. Коли ми бачили Вас і чули Ваші теплі слова та приємні спогади зі Школи Українознавства, упевнили нас, що Василь свою ціль осягнув.

Василь довгими роками героїчно боровся зі своєю недугою і підтримка від родини і друзів в Америці й Україні була для нього надзвичайно помічна. Хочемо подякувати усім, що вірно відвідували Василя під час його кількакратних побутів у лікарнях та потішали його картка - ми та телефонами, а також допомогли своїми тихими добрими ділами під час найтяжчих годин Його недуги. Нехай Вас усіх Бог винагородить!

Вкінці дякуємо всім, хто зложив датки на Служби Божі, прислав квіти і дав датки на цілі, котрі підтримував Василь і котрі принесли:

Храм Успення Пресвятої Богородиці, Кліцко, Україна	$7,000
Рідна Школа/Фундація імені Василя Тершаківця	$4,388
Український Хор «Думка»	$2,650
Український Музей	$400

Ми також є дуже вдячні за датки у пам'ять Василя на інші організації та добрі цілі.

Просимо Вашого вибачення, якщо ми несвідомо пропустили когось з дорогих нам осіб, котрі причинилися в який-небудь спосіб допомагаючи Йому і родині.

Про молитви за спокій Душі Покійного просять:

дружина	Марійка
доньки	Аня з мужем Браєном Томко і дітьми
	Зезя з мужем Михайлом Завадівським і дітьми
брат	д-р Остап Тершаковець з дружиною Вірою і родиною

Ділимося сумною вісткою, що
у вівторок, 22 вересня 2009 р. відійшов
від нас у вічність на 69-му році життя
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

СВ. П.

ЮРІЙ КАТРЕЧКО

нар. 28 листопада 1939 р. у Харкові, Україна.

ПАНАХИДА була відправлена в четвер, 24 вересня 2009 р. в похоронному заведенні Pistey Funeral Home, Stratford, CT.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 25 вересня в Українській православній церкві св. Покрови в Ню-Гейвені, Конн., а тіло новопреставленого Юрія було захоронено на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишив:

дружину	– НАДІЮ
дітей	– ХРИСТИНУ з мужем ЄВГЕНОМ
	– ОЛЕКСАНДРА з дружиною СОНЕЮ
	– СВІТЛАНУ
внуків	– ЛЕВА
	– ТАЛЮ
	– МИКОЛУ
брата	– ВАЛЕНТИНА

та ближчу і дальшу родину.

Вічна Йому Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 13 вересня 2009 р.,
проживши 88 років, відійшла у Божу вічність
наша найдорожча МАМА, СЕСТРА,
ТЕТА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

СВ. П.

СТЕФАНІЯ ЛАБА

суспільна діячка, учителька українознавства й художниця.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 16 вересня 2009 р. в Українській католицькій катедрі св. о. Миколая в Чикаґо.

Залишені в глибокому смутку:

діти – ТАНЯ ЛАБА
– ЮРІЙ ОВАД з дружиною ВАРВАРОЮ та родиною.

Вічна Її пам'ять!